

DUURZAAMHEIDSRAPPORT

a2o

SEPTEMBER 2024

Dit is het duurzaamheidsrapport van a2o.
We geven u in deze publicatie graag inzicht in het
engagement, de doelstellingen, bedrijfswaarden,
en recente prestaties met betrekking tot de duurzaamheid
binnen ons bedrijf.

Duurzaamheid staat al sinds de oprichting - in 2000 - op de
agenda van a2o en zal altijd een integraal onderdeel van de
organisatie blijven.

a2o

IN EEN NOTENDOP

In het duurzaamheidsrapport evalueert a2o de eigen bedrijfsvoering uit het oogpunt van duurzaamheid. Vanuit deze evaluatie stippelt a2o een pad uit naar verdere ontwikkeling van een duurzame onderneming. Het rapport is ontwikkeld door een werkgroep van vier a2o medewerkers met verschillende profielen en verantwoordelijkheden, en zij hebben verschillende experts en leden van het managementteam uit de organisatie bij de opstelling betrokken als respondenten.

In het rapport analyseren we ten eerste de stand van zaken met betrekking tot duurzaamheid. Sinds de oprichting van a2o in 2000 is het bureau uitgegroeid tot een bureau van een 50-tal medewerkers met een diverse achtergrond, expertise en leeftijd. We tonen aan dat in de projecten van de afgelopen decennia al verschillende kiemen liggen voor het duurzaamheidsdenken. Van

het performante Vlaams Huis in Hasselt (het eerste project van a2o) zijn we doorgesloegen naar het toepassen van principes van de circulaire economie, wat vandaag de dag een van de grootste uitdagingen van de bouwsector is. Bovendien is a2o geleidelijk diverser geworden in het aanbieden van expertise, wat ertoegeleid heeft dat vandaag de dag de organisatie is ingedeeld in vier samenhangende studio's, die opereren op vlak van architectuur, stedenbouw/ landschap, interieur, en proces. De consequentie hiervan is dat we op diverse uitdagingen antwoord kunnen bieden, dus naast architectuur ook bijvoorbeeld waterhuishouding, procesbegeleiding, inrichting en gebruik. Behalve de kerntaak van het ontwerpen tonen we groeikansen op vlak van de huisvesting, energiehuishouding en de diversiteit van het personeel.

In verschillende stappen stellen we in dit rapport de groeidoelstellingen op vlak van duurzaamheid scherper. Ten eerste door een analyse van stakeholders met wie we bij a2o te maken krijgen. Deze analyse toont aan dat verschillende stakeholders op verschillende momenten in het ontwerp- en bouwproces betrokken worden, en het dus belangrijk is om toepasselijke communicatie- en participatiestrategieën te ontplooien om met deze stakeholders samen te werken.

Ten tweede hebben we prioriteiten gesteld wat betreft de Sustainable Development Goals (SDG's). We hebben de volgende 6 SDG's geselecteerd omdat we hier met a2o de meeste impact mogelijk zien, en deze passen bij ons vakgebied:

- SDG 4, kwaliteitsonderwijs;*
- SDG 6, schoon water en sanitair;*
- SDG 7, betaalbare en duurzame energie;*
- SDG 9, industrie, Innovatie en Infrastructuur;*
- SDG 11, duurzame steden en gemeenschappen;*
- SDG 12, verantwoorde productie en consumptie.*

Ten derde hebben we door middel van een SWOT analyse bepaald wat onze krachten, zwaktes, kansen en bedreigingen zijn om door te ontwikkelen als een duurzaam veerkrachtig bedrijf. Typerend voor a2o is met name de brede expertise, de houding

om zelf ook duurzame acties in het dagelijks leven toe te passen. De brede expertise brengt ook de zwakte mee dat expertise van specialisten de kennis binnen a2o overvleugelt. Vanuit analyse van de bedrijfsvoering en van de uitgevoerde projecten komen aanleidingen naar voren om de duurzaamheidsambities verder te ontwikkelen. Dit zijn met name onze rol als ontwerper waarbij we vooraan in het (bouw) proces een sleutelrol innemen; de samenhang van architectuur met energie en materialen; en de drijfveer eigen aan ontwerpers om te innoveren.

INHOUDSTAFEL

01

Over
a2o

02

a2o blijft
duurzaam

03

Van duurzaam denken
naar duurzaam doen

04

Overige
actiepunten

05

Kennis
deling

06

Blik op de
toekomst

01

OVER a2o

a2o is een multidisciplinair ontwerpbureau met focus op **architectuur, interieur, stedenbouw en landschap**. Met een team van 52 medewerkers zet a2o dagdagelijks in op het creëren van veerkrachtige gebouwen en gemeenschappen. Alvorens dieper in te gaan op onze duurzaamheidsambities en -realisaties schetsen we hierna eerst een helder beeld van onze organisatie.

(foto a2o)

a2o - Atelier voor architectuur en omgeving

a2o werd in 2000 opgericht als associatie van 2 architectenbureaus: Berben en Vanmuysen & Mees. Doorsamente werken aan enkele wedstrijden en hieruit voortvloeiende projecten beseften de stichtende vennoten al snel dat samenwerkende architecten hun potentieel sterk kunnen verhogen en beter uitgerust zijn om grotere en uitdagendere opdrachten uit te voeren.

Vanaf de oprichting was de visie van a2o dan ook duidelijk, zo getuigt ook de naam. **Als bureau tracht a2o mens en ruimte met elkaar te verbinden.** We hebben steeds de attitude om op zoek te gaan naar de maatschappelijke relevantie en collectieve meerwaarde.

a2o streeft daarom naar gepaste antwoorden op vragen over architectuur en stedenbouw. Elke oplossing of strategie start met een stedenbouwkundige en landschappelijke reflex.

Als het resultaat van onderzoek zijn deze antwoorden soms experimenteel, maar altijd resultaatgericht. We bedenken dan ook niet enkel ruimtelijke concepten, maar bouwen deze ook. Vakmanschap staat hierin centraal.

Een groep georganiseerd in gespecialiseerde teams laat ons toe de verschillende expertises optimaal in te zetten voor elk project. Zowel tijdens het proces als op de werf.

Met een deskundig team van (ir.-) architecten, interieurarchitecten, stedenbouwkundigen en landschapsontwerpers van verschillende nationaliteiten is a2o zowel nationaal als internationaal actief.

We delen onze kennis via publicaties, lezingen en exposities en zoeken voortdurend de grens op met de academische wereld, de kunsten en de maatschappij.

De wil om onszelf steeds te blijven uitdagen en vernieuwen is nog steeds de kern van het kantoor vandaag. Deze gedachte gaat samen met het besef dat er enkel ruimte is voor creativiteit als de onderliggende bedrijfsvoering goed gevoerd wordt.

(foto a2o)

“

Hoofd in de wolken,
maar voeten op de
grond.

permanente zoektocht naar evenwicht en meerwaarde. Evenwicht in de dialoog tussen een gebouw en de ruimte er omheen. Evenwicht in de wensen, noden en verwachtingen van alle betrokkenen. Meerwaarde in het effect van de ingreep voor de gemeenschap. Vandaag, maar ook na overmorgen.

Vanuit die filosofie ziet a2o het als zijn opdracht om niet alleen te bouwen, maar vooral om connectie te maken tussen mensen en hun omgeving. Om respectvolle dialogen aan te gaan tussen privé en publiek, tussen traditie en toekomst, tussen cultuur en natuur.

Eén missie.

Ruimte is een schaars goed. Bovendien maken er altijd meerdere partijen aanspraak op. Hetzij publiek, hetzij privaat.

Wanneer die schaarse ruimte (dan toch) wordt ingenomen, geeft dat haar een langdurige, specifieke bestemming. En dat in een welomlijnde omgeving, waar de nieuwe invulling nooit los van gezien kan worden.

Daar komt nog bovenop dat alle betrokkenen - gebruikers en niet-gebruikers - individuele verwachtingen koppelen aan die nieuwe invulling. En omgekeerd ook geconfronteerd worden met de individuele verwachtingen van anderen.

Omgaan met ruimte wordt daardoor een subtiele,

a2o ontwerpt stedelijke ruimtes daarom als ecosystemen, bedacht om de tand des tijds te doorstaan en zich aan te passen aan nieuwe behoeften en kansen. Bouwen gebeurt in die visie niet tegen de natuur, maar met de natuur. Door haar terug te brengen naar het hart van de stedelijke omgeving krijgt ze van bij de eerste schets een prominente rol in ieder project.

(beeld a2o)

10

(beeld a2o)

a2o's missie is het vormgeven van ruimte die culturele en historische waarden respecteert en versterkt, om zo een langdurige meerwaarde voor de gemeenschap te creëren.

a2o ziet architectuur als een culturele daad die verder reikt dan het fysieke gebouw: het is een versterking van het sociaal-culturele weefsel rond de plaats waar het staat.

“

11

disciplines heen dat extra lagen ontstaan en grenzen worden verlegd.

Extern wordt dit dynamisch weefsel nog versterkt met specifieke kennis en expertise. Of met vormen van artistieke vrijheid die helpen om comfortzones en begane paden te verlaten.

Zo ontstaan ontwerpen die - met het oog op een leven over meerdere generaties heen - net zo flexibel en veerkrachtig zijn als de natuur. Opdat ze niet alleen vandaag een concrete vraag beantwoorden of nood lenigen, maar ook morgen en overmorgen nog van fundamentele waarde zijn.

Gebouwen en ruimtes van **a2o architecture** zijn veerkrachtig, ontworpen om mee te groeien met hun gemeenschappen en om nieuwe functies te omarmen, lang na hun oorspronkelijke doel.

Werelden creëren waarin mensen zich opnieuw verbonden voelen met de natuurlijke habitat die hen omgeeft, dat is waar **a2o field** telkens opnieuw naar streeft. Co-living is daarbij niet zomaar een hip concept, maar een geleefde ervaring.

Dankzij een zorgvuldig ontwikkelde scenografie gaat het duurzaam interieurontwerp van **a2o detail** veel verder dan esthetiek, lifestyle en functionaliteit. Het is een essentiële schakel die mensen,

archi- tectuur en omgeving op een natuurlijke manier met elkaar verbindt.

Door met een ruimtelijke bril te

kijken naar maatschappelijke opgaves, biedt **a2o radar** inzichtelijke, praktische oplossingen voor de uitdagingen van vandaag en morgen.

Vier studio's.

a2o creëert duurzame ruimten in de vorm van **gebouwen, interieurs, stedelijke omgevingen en landschappen**. Altijd met een impact.

Om daarin te slagen vertrekt de organisatie van levendige netwerken van professionals, creatieven en experts die een gemeenschappelijke visie en passie delen voor uitmuntendheid.

Intern zijn die netwerken gestructureerd in vier gespecialiseerde studio's: **architecture, field, detail en radar**.

Elk koesteren ze het aanwezige talent en ontwikkelen ze innovatieve concepten. Maar het is net in de confrontatie over de

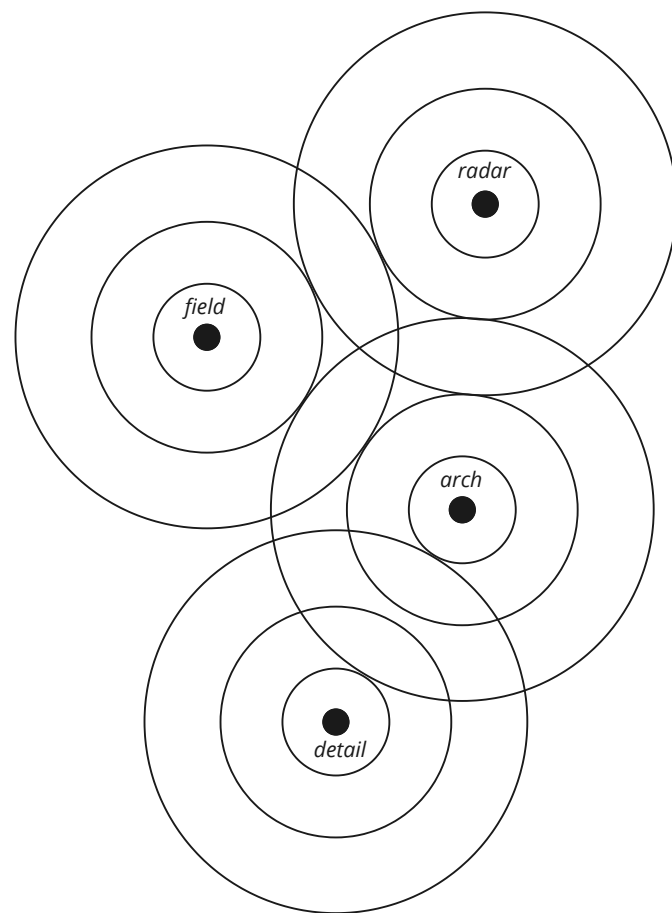
(foto Stijn Bollaert)

a2o architecture

Gepaste ruimtelijke ingrepen met slimme structuren en hybride programma's.

a2o field

Vormgeven van ruimtes die de veerkracht van de natuur omarmen en het samenleven in stedelijke en landschappelijke omgevingen versterken.

a2o detail

Verbindingen tussen gebruiker, architectuur en omgeving via duurzaam interieurontwerp.

a2o radar

Aanpakken van maatschappelijke uitdagingen met ruimte als sleutel tot oplossingen.

“

Elke studio binnen a2o fungeert als een broedplaats voor innovatie, samenwerking en diepgaande expertise op het vlak van ruimte.

Collectief vormen ze een uniek en herkenbaar netwerk van kennis en vaardigheden.

Twee uitvalsbasissen

Het hoofdkantoor van a2o in Hasselt is een uniek herbestemmingsproject van een oude graanmaalderij, waar ook andere creatieve ondernemers en culturele organisaties onderdak vinden.

Met zijn vestiging in Brussel zit het kantoor tegelijkertijd ook in het hart van de bruisende hoofdstad van Europa, waar het van heel nabij voeling houdt met de grootstedelijke uitdagingen.

(foto Stijn Bollaert)

(foto Evenbeeld)

Diversiteit

a2o benadert de fascinerende wereld van architectuur, interieur, stedenbouw en landschapsontwerp met een interdisciplinair team van een 52-tal experts, creatievelingen en andere bevlogen professionals.

Onze medewerkers komen uit verschillende hoeken van de wereld, waaronder België, Nederland, Hongarije, Italië, Frankrijk, Chili en Wit-Rusland. Samen vormen ze een **‘open onderzoeksruiimte’** waar ideeën tot leven komen vanuit experiment en concept-ontwikkeling. En waar ruimtelijke transitie gerealiseerd worden vanuit doordacht ontwerp en betekenisvolle innovatie.

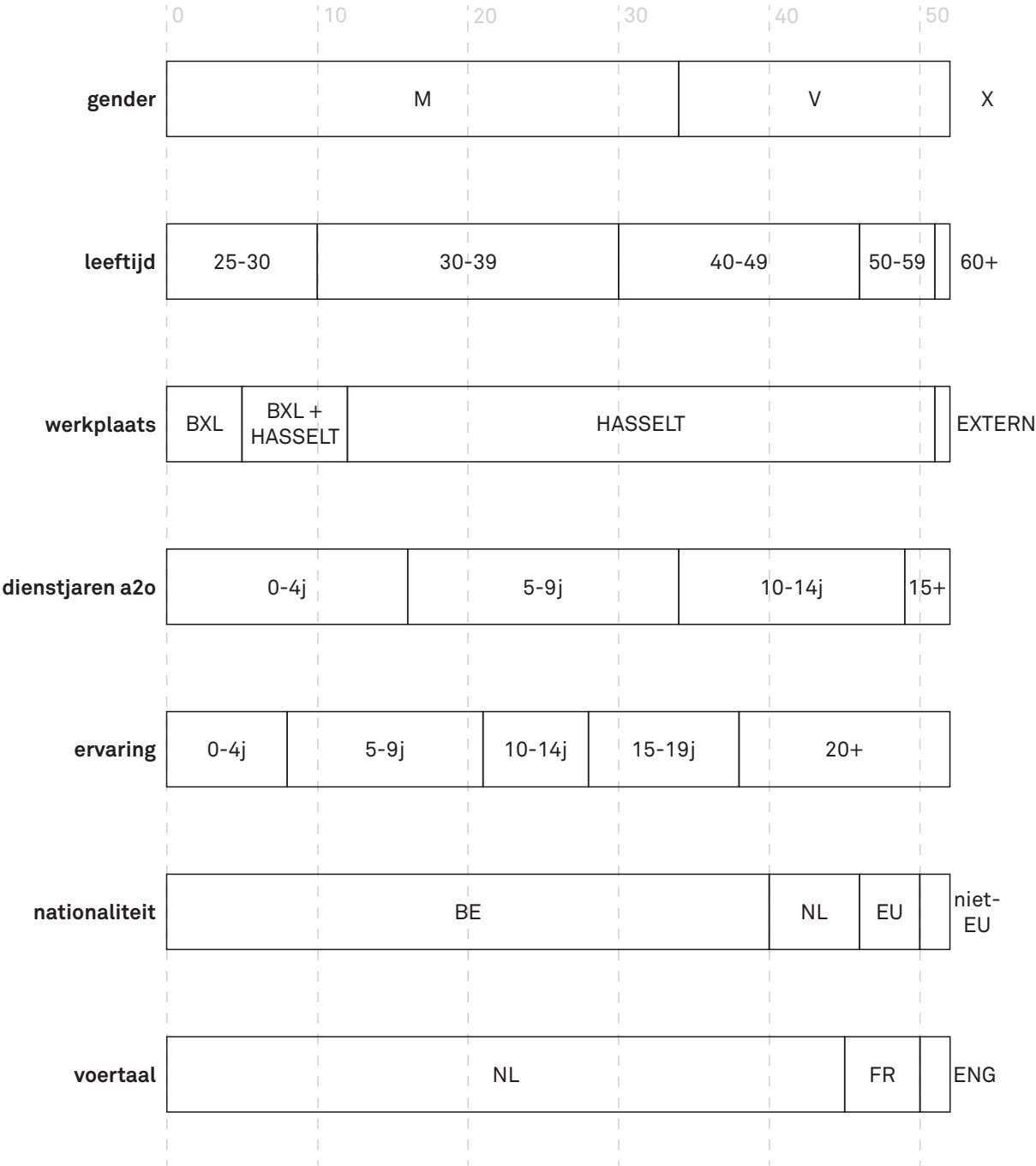
Diversiteit wordt met andere woorden hoog in het vaandel

gedragen bij a2o. Hoewel de mannen in de meerderheid zijn - een fenomeen dat we ook bij andere ontwerpbureaus zien - streven we naar een evenwichtige en inclusieve werkomgeving waar iedereen gelijke kansen krijgt en zich gewaardeerd voelt, ongeacht hun achtergrond. Waar mogelijk wordt individueel naar oplossingen gezocht om tot een betere balans tussen werk en privé te komen.

Bovendien is het leeftijdsverschil tussen de jongste en oudste medewerker met momenteel 39 jaar best groot. We zien dit echter meer als een sterkte dan een zwakte, aangezien dit verschil een waardevolle mix van frisse ideeën en gevestigde wijsheid met zich meebrengt, waardoor onze ontwerpen zowel innovatief als tijdloos zijn.

Tot slot omarmen we, naast onze reguliere team-activiteiten, ook culturele diversiteit door bijvoorbeeld samen te vasten tijdens de Ramadan om onze moslimcollega te ondersteunen. Deze daad van solidariteit toont onze sterke band en ons respect voor elkaars tradities en overtuigingen.

Ons team, met zijn rijke mix van achtergronden, perspectieven en talenten, vormt dan ook een boeiende en stimulerende omgeving die a2o maakt tot wie het is, en die ons blijft voortstuwende naar nieuwe hoogten in creativiteit en innovatie.

Diversiteit binnen a2o

(foto a2o)

“

Bij a2o versmelt heel uiteenlopend en divers talent tot één dynamisch ontwerpteam. Die veelheid aan complementaire vaardigheden, verenigd door gemeenschappelijke idealen en waarden, brengen elk project tot leven.

regelgeving, het respecteren van intellectuele eigendomsrechten en het behandelen van alle belanghebbenden met respect en gelijkheid zoals onze deontologie dat voorschrijft. We onderscheiden ons door integer en consistent te handelen in overeenstemming met onze waarden, zelfs in uitdagende situaties. Dit betekent het nemen van verantwoordelijkheid voor wat we ontwerpen en maken. We nemen de tijd om over onze ontwerpen te communiceren en het toe te lichten wanneer men daarom vraagt.

Normen en waarden

Diepgewortelde waarden en principes vormen de fundamente van onze bedrijfsvoering. Deze waarden en principes maken onze ontwerpen onderscheidend. Ethiek gaat bij ons over normen en waarden en is zeker in onze discipline van bouwkunde/kunst nooit veraf. We merken vanuit de praktijk dat dilemma's op vlak van de onderstaande thema's een rol spelen:

Deontologie (plichtenleer) en deugdelijk handelen

Bij a2o hanteren we strikte ethische normen en deontologische principes. We geloven in eerlijkheid, transparantie en integriteit in alle relaties, zowel intern als extern. Dit omvat het naleven van alle relevante wet- en

Verantwoord ondernemerschap als interne bedrijfscultuur

Wij koesteren een bedrijfscultuur waarin verantwoordelijkheid en empowerment centraal staan. We moedigen collega's aan om initiatief te nemen, creatief te denken, zich persoonlijk te ontplooiën binnen een welomlijnd kader. Het Managementteam en de teamleiders trachten een sfeer te zetten waarbij collega's zich persoonlijk verbonden voelen met de projecten waaraan ze werken. Door open communicatie, diverse samenwerkingsvormen en het implementeren van innovaties scheppen we een omgeving waarin iedereen gedijt en bijdraagt aan het gemeenschappelijke doel en dat is het maken van goede hedendaagse architectuur.

Kritisch reflecteren

Regelmatig lassen we momenten in om onszelf te bevragen,

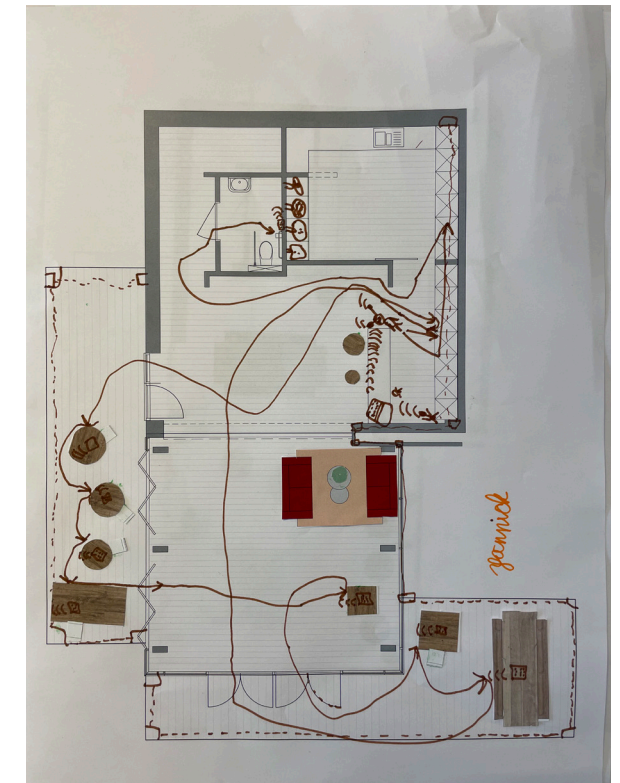

foto a2o)

successen te vieren maar ook om te leren van wat beter kan. We doen dit zowel op niveau van onze bedrijfsvoering alsook op niveau van onze projecten. De evaluatie kan door onszelf gebeuren, maar ook derden kunnen ons een spiegel voorhouden wanneer we onszelf blindstaren. Bij onze realisaties onderzoeken we na oplevering of doelstellingen werden gehaald en of er iets misliep in het proces. Soms doen we dit door de eindgebruiker na enkele jaren als ervaringsdeskundige feedback te laten geven. Leren om goed feedback te geven en krijgen verhoogt de veerkracht van de onderneming nog verder.

Pro bono werk

Veel van onze opdrachten

vloeien voort uit competities en kandidatuurstellingen. In onze sector is deze fase vaak nog steeds niet vergoed en als er een vergoeding is voorzien is deze vaak niet kostendekkend. We proberen - meer dan vroeger - zo eerlijk mogelijk te concurreren met onze diensten en onze honoraria. Dat betekent dat we trachten zo weinig mogelijk Pro bono te werken tenzij het ontwerpen betreft voor gemeenschappen en organisaties die deze diensten nodig hebben, maar niet de middelen hebben om dit te bekostigen. We hebben vaste tarieven voor de architecturale opdrachten die we uitvoeren en lichten onze klanten daar zo open mogelijk vanaf het begin van het traject van in.

Kennisdelen

Wat ons uniek maakt, is onze eigen kennis en expertise. Die uniciteit koesteren en beschermen we. Duurzaam kennisbeheer omvat echter ook kennisdeling, open source disseminatie ten dienste van de maatschappij omdat we zonder samenwerken de grote hedendaagse uitdagingen niet kunnen oplossen. a2o deelt door publicaties, lezingen en via diverse media wat we realiseren. Denk daarbij aan lopende onderzoeken, ontwerpen, toepassingen van bepaalde computerprogramma's of realisaties. We stellen bovendien onze kantoren bij gelegenheid open voor studenten maar ook voor het bredere publiek. Ook interne kennisdeling zit in het DNA van de organisatie. Om interne kennisdeling te faciliteren organiseren we realisatieteams en infosessies allerhande.

Esthetiek

We zijn er ons van bewust dat gebouwen het landschapsbeeld bepalen en een grote impact op het welzijn van mensen hebben. Esthetiek is een van de belangrijkste kernwaarden voor de architectuur. We geloven dat esthetiek, de schoonheid van duurzame architectuur in balans is met functionaliteit en robuustheid. Door gebruik te maken van innovatieve materialen, energie-efficiënte technologieën en bio-klimatologische ontwerpprincipes streven we

ernaar om gebouwen te creëren die de mens dienen en de natuur respecteren.

Contextualisme

Bij onze ontwerpbenadering staat context centraal. We zijn ervan overtuigd dat architectuur moet resoneren in de omgeving waarin het zich bevindt. Dat betekent dat we historische, culturele, sociale en fysieke aspecten onderzoeken op locatie en met onze architecturale ingreep hierop reageren. Door deze benadering kunnen we unieke en betekenisvolle ruimtes creëren die in dialoog gaan met hun omgeving. Onze ontwerpen zijn altijd een afweging tussen esthetische, klantgerichte vragen en maatschappelijke overwegingen. Bij iedere opdracht ligt dat evenwicht anders. We zijn ons daar meer dan ooit van bewust.

(foto a2o)

(foto a2o)

(foto Valentine Van den Eynde)

02

a2o BLIJFT DUURZAAM

Sinds het begin van a2o staat duurzaamheid hoog op onze agenda. We geloven in het creëren van ruimtes die niet alleen functioneel en esthetisch zijn, maar ook een positieve bijdrage leven aan de wereld van vandaag en morgen.

Doorheen onze geschiedenis hebben we stappen ondernomen om onze impact te verminderen en bij te dragen aan de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties.

In dit hoofdstuk verkennen we waarom duurzaamheid zo belangrijk is voor a2o, welke stappen we in het verleden genomen hebben om duurzaamheid nog meer na te streven en identificeren we de belangrijkste SDG's die onze inspanningen leiden.

(foto Evenbeeld)

creëren van een veerkrachtige en meer toekomstbestendige samenleving. Door te streven naar duurzame oplossingen in al onze ontwerpen bouwen we mee aan een gezondere en meer leefbare omgeving voor huidige en toekomstige generaties.

Daarnaast biedt duurzaamheid ook kansen op transitie in ondernemerschap. Onze focus op duurzaamheid draagt onder andere bij aan het versterken van onze reputatie als een maatschappelijk verantwoord ontwerp bureau, wat op zijn beurt kan leiden tot nieuwe zakelijke kansen en partnerships.

Kortom, duurzaamheid vormt de kern van onze bedrijfsstrategie, omdat we geloven dat het niet alleen de juiste keuze is voor de planeet en samenleving, maar ook voor ons bureau op lange termijn. We zijn vastbesloten om onze inspanningen op dit gebied verder te zetten en voortdurend te streven naar nieuwe manieren om een positieve impact te maken op de wereld om ons heen.

Waarom inzetten op duurzaamheid?

Duurzaamheid staat al sinds de oprichting van a2o, in 2000, op de agenda en zal altijd een integraal onderdeel van de organisatie blijven.

We erkennen dan ook de groeiende urgentie van het aanpakken van duurzaamheidsuitdagingen. Door te investeren in duurzame praktijken, zoals het gebruik van hernieuwbare energiebronnen en het minimaliseren van afval, dragen we binnen ons bureau actief bij aan het verminderen van onze impact op de planeet.

Bovendien geloven we dat duurzaamheid niet alleen cruciaal is voor het behoud van onze planeet op lange termijn, maar ook essentieel is voor het

(foto Stijn Bollaert)

(foto Niels Donkers)

“

a2o werd in het jaar 2000 opgericht om met gebundelde krachten een uiterst duurzaam en performant kantoorgebouw voor de Vlaamse overheid te kunnen realiseren.

Initiatieven

Reeds vanaf het begin van haar ontstaan zet a2o sterk in op duurzaamheid. Zo bewijzen ook de initiatieven waar we in het verleden onze schouders onder zetten.

Green Deal Circulair Bouwen (2019)

Begin 2019 lanceerden Vlaanderen Circulair, OVAM en Embuild Vlaanderen de Green Deal Circulair Bouwen. Die kwam voort uit het gelijknamige Europese initiatief dat een klimaatneutraal en circulair continent ambieert tegen 2050. Ruim 300 Vlaamse organisaties engageerden zich om minstens 1 pilootproject rond circulair bouwen uit te voeren. Het finale doel? De circulaire bouwprincipes implementeren in de eigen organisatie en aan de hand van de opgedane ervaringen nieuwe projecten lanceren.

Ook a2o sloot zich hierbij aan, en ging samen met Democo op een doorgedreven circulaire manier aan de slag in het project Le Jules (zie Hoofdstuk 03, SDG12).

Belgian architects declare (2019)

De 399 architecten(bureaus) die de petitie ondertekenden, waaronder a2o, erkennen de milieucrisis waar onze planeet mee kampt en verplichten zich ertoe er vanuit hun praktijk alles aan te doen de klimaatproblemen en het verlies van biodiversiteit een halt toe te roepen. In de begeleidende tekst van de petitie worden ook andere actoren uit de bouwsector, zoals projectontwikkelaars, aannemers en ingenieurs, aangespoord eenzelfde soort petitie te starten. De bouwsector speelt dan ook een niet te onderschatten rol in de opwarming van de aarde en de aantasting van de biodiversiteit. Ze is verantwoordelijk voor 40% van de wereldwijde CO2-uitstoot, en bouwen en natuurbehoud gaan niet altijd hand in hand.

Manifest Circulair Bouwen Limburg (2020)

Limburg kent traditiegetrouw een sterke bouwsector. Met meer dan 7 miljard jaarlijkse omzet is de bouw goed voor 13% van de totale omzet in Limburg. Tegelijkertijd kent de sector stevige uitdagingen, zoals de reductie van CO2-uitstoot en het nijpende tekort aan arbeidskrachten en grondstoffen.

Op initiatief van de POM Limburg en Embuild Limburg ondertekenden zo'n 20 bedrijven en organisaties, waaronder bouwbedrijven, kennisinstellingen, overheidspartners en ook a2o, officieel het 'Manifest Circulair Bouwen Limburg'. Samen met de Vlaamse overheid engageren ze zich om de transitie naar circulair bouwen in te zetten tegen 2050.

(foto Stijn Bollaert)

VOKA Charter Duurzaam Ondernemen (2023)

Voka biedt het Voka Charter Duurzaam Ondernemen (VCDO) aan om ondernemingen te helpen duurzaamheid te integreren in hun bedrijfs-DNA en duurzaamheidsdoelstellingen te behalen. Via op maat gemaakte actieplannen wordt maatschappelijk verantwoord ondernemen bevorderd, waarbij winstgevendheid samengaat met sociale en milieubewuste bedrijfsvoering.

In september 2023 besloot a2o om zich in te schrijven voor het charter 'Duurzaam Ondernemen', waarna een duidelijke duurzaamheidswind door het bedrijf waaide. Verscheidene initiatieven werden opgezet en ook dit verslag kwam voort uit onze inschrijving voor het VCDO.

Green Deal Klimaatbestendige omgeving (2024)

Hitte, droogte, overstromingen... Ook in Vlaanderen hangen de gevolgen van klimaatverandering en biodiversiteitsverlies sterk samen met onze ruimtelijke ontwikkeling. Ondanks hoopvolle initiatieven op het terrein is er nood aan kennisdeling en sectorbrede samenwerking om écht het verschil te maken. Dit initiatief mobiliseert dan ook een breed netwerk betrokken bij ruimtelijke ontwikkeling om Vlaanderen samen te wapenen tegen klimaatverandering. De Vlaamse overheid, lokale overheden, de private sector (waaronder a2o), het middenveld en kennisinstellingen slaan de handen in elkaar om goede voorbeelden uit de praktijk op te schalen en te laten doorstromen naar het beleid.

a2o-sustainable

Reeds enige tijd was het voor het management team van a2o duidelijk dat duurzaamheid meer en meer aan belang zou gaan winnen in de wereld, en dus zeker ook binnen onze sector. Om deze trend ten volle te kunnen omarmen werd er besloten om de nodige stappen te nemen en een werkgroep met focus op duurzaamheid op te richten: **a2o-sustainable**. Als overkoepelende cel zetten zij duurzaamheid op de kaart binnen a2o, over de grenzen van de vier studio's heen.

Karen Houben

Karen is niet alleen Tender Manager bij a2o, maar ook de drijvende kracht achter a2o-sustainable. Als Burgerlijk Ingenieur-Architect heeft ze een veelzijdige achtergrond in de bouw, die haar langs verschillende

jobs in de bouwsector heeft geleid. Zo was ze aan het begin van haar carrière onder andere als (stagiair-)architect betrokken was bij het vergroenen en het fietsvriendelijk maken van de stationsomgeving van Mechelen. Later versterkte ze haar expertise als project- en planningsingenieur bij een aannemer in het Brussels. Het was echter haar vijf-jarige verblijf in Dubai, samen met haar gezin, dat haar de schadelijke impact van onverantwoorde (bouw-) praktijken op mens en planeet nog duidelijker deed inzien.

Als Tender Manager bij a2o heeft Karen de afgelopen drie jaar een duidelijke verschuiving gezien naar duurzaamheid en circulariteit bij overheidsopdrachten. Deze trend is niet te negeren, en Karen beseft maar al te goed dat deze verandering zich in de toekomst nog sneller zal manifesteren. a2o kan dus niet zomaar aan de zijlijn blijven toekijken.

Naast haar professionele betrokkenheid is Karen ook een toegewijde mama van twee avontuurlijke dochtertjes. Ze deelt haar waarden van respect voor de natuur en verantwoordelijkheid voor onze planeet met hen. Voor Karen is duurzaamheid dan ook geen keuze, maar een dringende oproep tot actie in een wereld die schreeuwt om verandering.

Bart Hoylaerts

Bart is vennoot-bestuurder en verantwoordelijk voor een

uitvoeringsteam binnen a2o. Hij begeleidt projecten van wedstrijd tot oplevering. Hij bewaakt de architecturale ambities, de functionele eisen en het budget en is 'single point of contact' naar de bouwheer en bouwpartners. Daarnaast is Bart docent aan UHasselt en geeft hij het vak 'Civic verantwoord ondernemen' in de tweede master architectuur. Aan de hand van de SDG's leert

hij de studenten nadenken over hun maatschappelijke impact nu en later in hun ondernemerschap. Bart woont met zijn partner en twee tieners in de stad. Verplaatsingen doet hij steeds met zijn bakfiets. Zijn gezin probeert bewuste keuzes (voeding, mobiliteit, wonen, kleding...) te maken om zo duurzaam mogelijk te leven.

Karen Houben

Bart Hoylaerts

Michel Janssens

Axelle Haekens

Michel Janssens

Michel Janssens is sinds 2011 actief als architect bij a2o-architecten, waar hij aanvankelijk zijn focus legde op de integratie van 3D-tekenen en later de BIM-methodiek binnen het kantoor. Als voortrekker in BIM heeft hij bijgedragen aan verschillende publicaties en lezingen om deze nieuwe samenwerkingsmethode toe te lichten. Zijn expertise strekt zich uit van ontwerp-tot uitvoeringsuitdagingen met BIM, inclusief kennis over circulariteit en klimaatneutraal bouwen, met praktijkervaring in CLT, houtskeletbouw en bio-gebaseerde materialen.

Binnen het VLAIO Living Lab Circulaire Economie VAN AARDE NAAR WAARDE, onderzoekt hij samen met UHasselt, Democo, Buildwise, BrickZ en BC materials gedurende drie jaar leemsteen in verschillende praktijkcases.

Als lid van de werkgroep 'a2o-sustainable' is hij onder andere verantwoordelijk voor de ontwikkeling van een kennis- en stalendatabank voor duurzame bouwmaterialen, en onderzoekt hij strategieën in bestekken die aannemers aanmoedigen om milieuvriendelijke werven in te richten met minimale hinder voor de omgeving en een focus op efficiënte afvalverwerking.

Axelle Haekens

Als architect en stedenbouwkundige, is Axelle een voorvechter van duurzame

stadsontwikkeling. Samen met het team van a2o-field werkt zij aan projecten die de leefbaarheid en veerkracht van steden bevorderen. Met een achtergrond in Human Settlements, heeft Axelle een diepgaand begrip van de hedendaagse complexe uitdagingen, zoals klimaatverandering en sociale inclusie, waarmee steden wereldwijd worden geconfronteerd.

Als inwoner van de stad Brussel, is Axelle zich bovendien bewust van het belang van vergroening van steden, duurzame mobiliteit en inclusieve woonvormen. Zelf deelt Axelle al enkele jaren een woning met vijf vrienden en fietst zij elke dag met plezier naar het werk.

In het dagelijkse leven neemt Axelle steeds een kritische houding aan ten opzicht van haar eigen levensstijl en de impact die deze heeft op het milieu. Door bewuste keuzes te maken op onder andere het gebied van consumptie en energiegebruik, streeft zij er steeds naar om deze impact te verbeteren.

(foto Voka)

tot innovatieve, gedragen ontwerpvoorstellen.

Door niet vanuit een 'ivoren toren' voorstellen te formuleren, maar in een co-creatief proces de ontwerpopgave aan te vatten kunnen steeds oplossingen op maat geboden worden. Daarnaast kunnen gesprekken en workshops plaatsvinden met stakeholders (gebruikers, omwonenden...) waarin we co-creatief en participatief samen het ontwerp verfijnen of bijsturen.

In het kader van dit duurzaamheidsrapport werd dan ook een stakeholderanalyse uitgevoerd, waarmee een helder zicht werd verkregen op de stakeholders van a2o. Bij deze analyse werd vooral gefocust op het verhelderen van de impact van de verschillende stakeholdergroepen op het ontwerpproces; niet elke stakeholder is namelijk van begin tot einde bij een project betrokken...

Door deze interacties duidelijk in beeld te brengen kan er gericht ingezet worden op doelgerichte communicatie met de juiste personen, op het juiste moment.

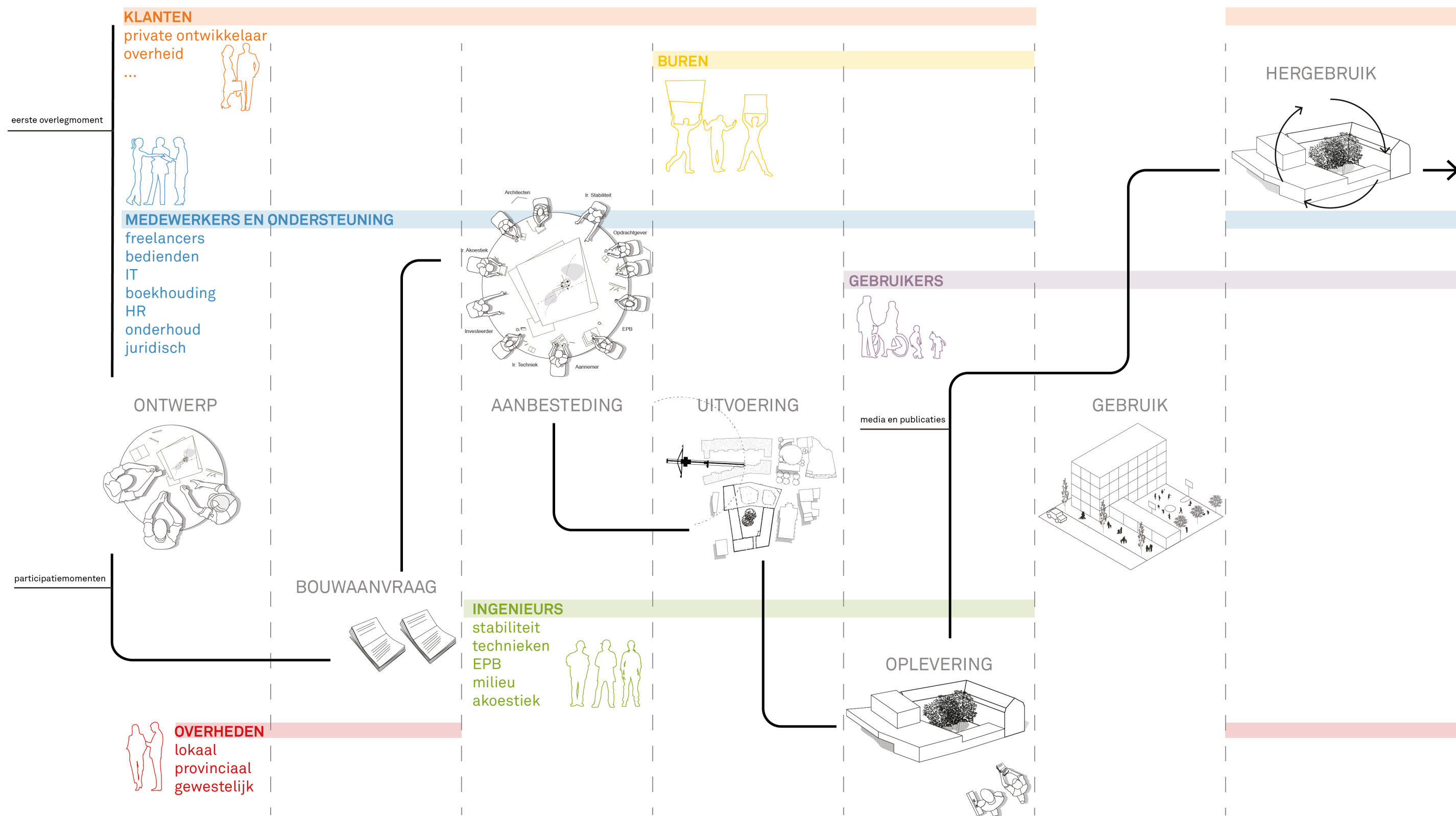
Stakeholders

Zonder klanten, geen projecten. Maar uiteraard stopt het niet bij hen, in tegendeel. Architectuur- en stedenbouwprojecten worden steeds meer gekenmerkt door een toenemende complexiteit. Dit niet enkel ten gevolge van de technische vraagstukken van vandaag, maar zeker ook door de uitgebreide betrokkenheid van stakeholders. Vanuit a2o zijn we ons hier sinds jaar en dag van bewust, en participatietrajecten en buurtinformatiemomenten zijn dan ook een belangrijk onderdeel van onze projecten.

We zijn er ons binnen a2o van bewust dat we als ontwerper niet alleswetend zijn. We streven er in elk ontwerpproces dan ook naar onze kennis te koppelen aan de expertise van andere stakeholders, en zo te komen

(foto Valentine Van den Eynde)

van de SDG's en de actiepunten van Vizier2030 van Vlaanderen opsomt. Het doel van het invullen van deze tool was om aan te geven of a2o materiële, verbonden of vrijwillige impact heeft op elk van deze subdoelen en actiepunten.

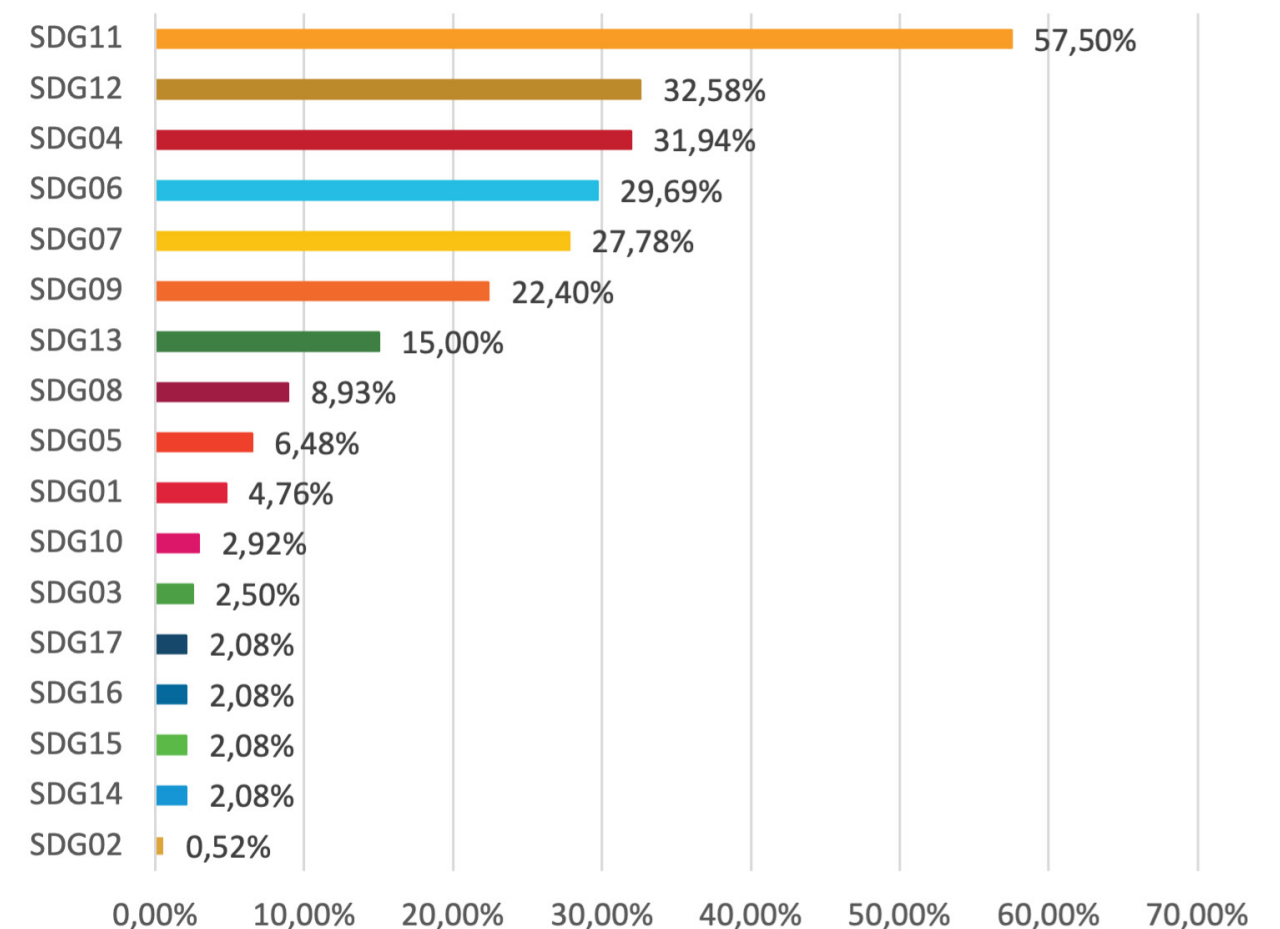
- *materiële impact: directe, significante impact door de kernactiviteit van de organisatie*
- *verbonden impact: indirecte of niet-significante impact*
- *vrijwillige impact: impact door maatschappelijke engagement, los van kernactiviteit*

Impact a2o op de SDG's

Alvorens te onderzoeken welke impact a2o kan maken op de verschillende SDG's werd er ingezet op de nodige interne kennisopbouw. Door met a2o-sustainable aan de slag te gaan met de SDG's werd het al snel duidelijk dat de naam van een duurzaamheidsdoelstelling vaak te beperkend is om de lading die de desbetreffende SDG volledig te vatten. Door de SDG's samen hun afzonderlijke deeldoelstellingen met de medewerkers te delen, werd de kennis rond de SDG's binnen a2o vergroot.

Eens er voldoende kennis aanwezig was met betrekking tot de duurzaamheidsdoelstellingen van de VN, werd door verschillende interne stakeholders de Sustenuto-tool ingevuld, een instrument dat alle subdoelen

De respondenten omvatten alle leden van a2o-sustainable, vier van de vijf teamleiders, en één van de twee nog actieve stichtende vennoten. Hun antwoorden werden geaggregeerd en het gemiddelde werd berekend over de verschillende ingevulde Sustenuto-tools. Dit resulteerde in een duidelijk zicht op de impact die a2o kan maken op de SDG's, met hierbij 1 duidelijke koploper: SDG11 - duurzame steden en gemeenschappen.

(beeld a2o)

lijken er nog een aantal andere prioritaire SDG's aangeduid te kunnen worden:

- SDG12
- SDG7
- SDG9
- SDG6
- SDG13

a2o kiest er echter voor om een correctie uit te voeren op deze lijst van prioritaire SDG's.

Volgens de resultaten van de Sustenuto-tool blijkt de impact van a2o op SDG13 (klimaatactie) eerder beperkt. De stakeholders vinden dit duidelijk een belangrijke SDG, en ook a2o gelooft erg in het inzetten op de reductie van CO2-uitstoot. Echter is men binnen a2o van mening dat diezelfde impact ook gemaakt kan worden door in te zetten op SDG7 (betaalbare en duurzame energie) maar ook SDG11 en 12, die elk ook duidelijk in de lijst met prioritaire SDG's voorkomen. Er wordt dan ook voor gekozen om te focussen op SDG7, 11 en 12, terwijl SDG13 omwille van te beperkte impact voor nu terzijde wordt geschoven.

Daarnaast is er ook een SDG die erg hoog scoorde op de Sustenuto-tool, maar door de stakeholders niet zo belangrijk wordt gevonden, namelijk SDG4.

Dat SDG4 (kwaliteitsonderwijs) zich niet erg hoog op de y-as van de materialiteitsmatrix bevindt is te verklaren door het feit dat het overgrote deel van de

stakeholders van a2o niet gelinkt is aan het onderwijs. Slechts een fractie van de stakeholders van a2o zijn kennisinstellingen waarvoor onderwijsgebouwen worden ontworpen of waarmee wordt samengewerkt in het kader van kennisdeling.

Tijdens de analyse van de Sustenuto-resultaten bleek echter dat alle respondenten een directe impact aangaven

voor deel doelstelling 4.a - *Bouwen en verbeteren van onderwijsfaciliteiten die aandacht hebben voor kinderen, mensen met een beperking en gendergelijkheid en die een veilige, geweldloze, inclusieve en doeltreffende leeromgeving bieden voor iedereen.* Om deze reden, en vanuit a2o's sterke focus op onderwijsprojecten, wordt SDG4 toch mee opgenomen in de lijst van prioritaire SDGs

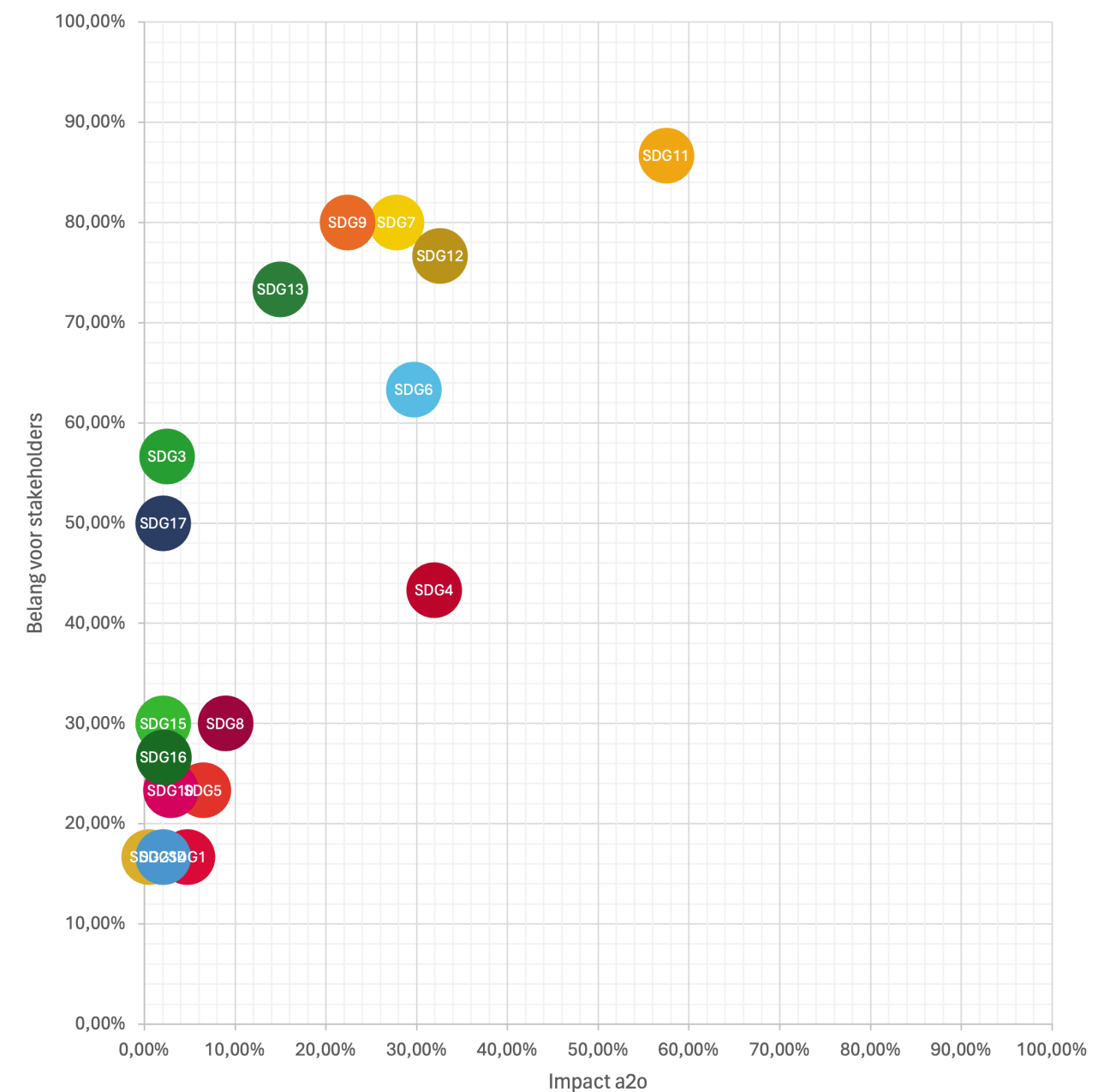
Materialiteitsanalyse

Volgend op de impactanalyse werd ook een materialiteitsanalyse uitgevoerd. Hiertoe werden de duurzaamheidsverslagen van verschillende stakeholders geanalyseerd, om zo het belang van de verschillende SDG's voor onze stakeholdergroepen te bepalen.

Het resultaat van beide onderzoeken (sustenuto-tool en stakeholderonderzoek) werd tot slot samen gevoegd in een materialiteitsmatrix. Uit de materialiteitsmatrix werden vervolgens 6 prioritaire SDGs gehaald voor a2o.

Prioritaire SDGs

Ook op de materialiteitsmatrix springt 1 SDG er duidelijk bovenuit: SDG11. Daarnaast

(beeld a2o)

Focuspunten

Met de 6 prioritaire SDG's als startpunt, werd als volgende stap een stakeholderbevraging georganiseerd. Er werden, in kleine groepjes of 1-op-1, gesprekken aangegaan met zowel interne als externe stakeholders. Doorvoorelkvande6belangrijkste duurzaamheidsdoelstellingen afzonderlijk naar de sterktes (strengths), zwaktes (weaknesses), kansen (opportunities) en bedreigingen (threats) van/voor a2o te vragen, ontstonden er boeiende gesprekken, die onze blik op deze 6 SDG's en de duurzaamheidsimpact van a2o op elk ervan verruimden.

We hebben zowel overkoepelend als per duurzaamheidsdoelstelling een samenvattend SWOT-diagram

opgesteld. Korte-, middellange- en langertermijndoelen per SDG rolden hier, doordat er duidelijke focuspunten naar voor kwamen, zo goed als bijna automatisch uit.

Wanneer we echter, over de grenzen van de verschillende SDG's heen, naar de resultaten van deze SWOT-analyses kijken, kunnen we enkele duidelijke sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen destilleren voor de duurzaamheidsambities van a2o. Hoewel het verleidelijk is om te focussen op de sterktes, vinden we de grootste waarde terug in de zwaktes, kansen en bedreigingen. Al de input die we voor deze drie domeinen konden verzamelen via de stakeholderanalyse zien we als opportuniteiten tot verbetering. Door onze zwaktes aan te pakken, ons - waar mogelijk- tegen de bedreigingen te wapenen, en de kansen te verzilveren zal de positieve impact van a2o op mens en planeet alleen maar vergroten.

We waarderen de informatie die uit dit onderzoek naar voor komt dan ook ten volle, en kiezen ervoor om ook in de toekomst soortgelijke gesprekken te blijven voeren met stakeholders, om zo continu een helder beeld te behouden op waar onze verbeterpunten en kansen liggen om onze duurzaamheidsimpact te vergroten. Als architect, stedenbouwkundige en landschapsarchitect voelen we ons namelijk maatschappelijk

verantwoord om steeds het welzijn van van de gemeenschap, hier en nu maar ook in de toekomst en elders, voorop te plaatsen.

STRENGTHS

- Uitgebreid portfolio, met duidelijke focuspunten
- Focus op kennisdeling en kennisvergaring
- Sterk geloof in co-creatie en participatie
- 'Practice what you preach' (duurzaamheid ook inzetten in eigen kantoren, eigen beleid...)
- Brede corebusiness (van stedenbouw, over architectuur en landschapsontwerp, tot interieurvormgeving)

WEAKNESSES

- Blinde vlekken in aanwezige kennis
- Opgedane ervaring wordt onvoldoende gedocumenteerd / gedeeld
- Ambities worden soms afgezwakt doordat gesprekspartners ons overweldigen met hun kennis/expertise
- 'practice what you preach' kan nog meer worden waargemaakt (kantoor BXL warmteprobleem in zomer, kantoor HAS ventilatie...)
- Er kan meer aandacht besteed worden aan inclusiviteit in projecten (bovenop de eisen van bouwheren)

OPPORTUNITIES

- Breed netwerk, met links met kennisinstellingen, experts...
- Maatschappij zet erg in op duurzaamheid, er is draagvlak
- Door stakeholders strategisch te kiezen, kunnen we inzetten op nog meer doorgedreven ontwerpen
- Rol opnemen als beleidsfluisteraar, om ambitieniveau van beleid bij te schaven
- Nog meer stakeholders betrekken op begin van ontwerpproces

THREATS

- Budgetten zijn steeds beperkende factor
- Regelgeving is te beperkend, te traag, focust op verkeerde doelen...
- Stakeholders moeten overtuigd worden van voordelen van duurzame insteek
- Innovatie gaat regelgeving, labels... vaak vooraf waardoor het niet haalbaar is deze innovaties te integreren in projecten
- We hebben geen/beperkte invloed op de locatie van onze projecten (bv. overstromingsgevoelig gebied, open ruimte...)

03

VAN DUURZAAM DENKEN NAAR DUURZAAM DOEN

Daden spreken luider dan woorden. Zowel in onze projecten als in onze interne werking focussen we daarom op duurzaamheid en streven we ernaar ten allen tijden een zestal prioritaire doelstellingen in duurzaamheid (SDG's) voorop te plaatsen.

Van het herbestemmen van historisch erfgoed tot het revitaliseren van groen-blauwe netwerken, we duiden hierna onze doelen en illustreren hoe onze acties bijdragen aan het realiseren van een duurzame toekomst.

(foto Stijn Bollaert)

Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam

SDG11 roept op tot een stedelijke revolutie - een verschuiving naar inclusieve, veilige, veerkrachtige en duurzame, kortom menselijke nederzettingen. Als architecten, stedenbouwkundigen en landschapsontwerpers hebben we een cruciale rol te spelen in deze transformatie.

In onze ontwerpen streven we dan ook naar meer dan alleen esthetiek. We creëren ruimtes die iedereen omarmen, waar veiligheid en toegankelijkheid vanzelfsprekend zijn. Door te streven naar slimme stedenbouw bevorderen we gemeenschapsgevoel en kansen voor iedereen, terwijl we ook rekening houden met de benodigde veerkracht ten

opzichte van toekomstige uitdagingen, zoals bijvoorbeeld klimaatverandering.

Door sterk in te zetten op vergroening en ontharding van dorpen en steden transformeren we niet alleen landschappen, maar ook levens. We bieden rustpunten, biodiversiteit en ecologische duurzaamheid.

Kortom, in elk gebouw, elke straat, elk park, elke stad of elk dorp streven we naar een betere toekomst, waarin steden niet alleen functioneel zijn, maar ook menselijk en duurzaam.

Stakeholderbevraging

Tijdens de gesprekken met de verschillende stakeholders werd al snel bevestigd dat de grootste duurzaamheidsimpact van a2o inderdaad binnen SDG11 ligt. De lijst van aangehaalde sterktes en kansen was zeer uitgebreid maar legde daarnaast ook enkele blinde vlekken bloot. De belangrijkste constatering was echter de verwevenheid van ons portfolio en onze missie met de deeldoelstellingen van deze SDG.

(beeld a2o)

(beeld a2o + Studio Paola Vigano)

De stad is het biotoop van de mens geworden. De zorg voor de stad is dan ook van uitzonderlijk groot belang om in sociaal-ecologisch evenwicht te wonen en te leven. Bovendien is bouwen aan een zorgzame stad recht evenredig met bouwen aan een cultureel rijke omgeving. Dit uit zich in de kwaliteit van de openbare ruimten (pleinen en straten), de uitrusting van de stad, de verankering aan de grote netwerken, zorg voor groene ruimte in de stad, en goede architectuur. Er is dus een onlosmakelijk verband tussen ecologische en culturele duurzaamheid.

Een cultureel waardevolle houding is duurzaam op zich. Hoe respectvol ga je om met de omgeving? Hoe zorgzaam is de houding waarmee je handelt? Het is alsof je luistert naar wat een plek te vertellen heeft, naar de erfenis ervan. Dit is zelden nostalgisch maar bijna altijd structureel. Na afloop van dit destillatieproces hou je het duurzame residu over, dat wat de tand des tijds weerstaat. Structuren zijn geladen met scenografie en betekenis. Ze zijn expressief en vormgevoelig.

Niet het zoeken naar méérwaarde in de materiële zin, maar het zoeken naar waarde in de vorm van een nieuwe evenwicht is de opdracht van vandaag.

“

Het zoeken naar waarde in de vorm van een nieuw evenwicht is de opdracht van vandaag.

Herbestemming De Silo, Hasselt

Sion finalist 'Fietsinfrastructuur'

Duurzame groepsuitstappen

Deelmobiliteit medewerkers a2o

Chocoladefabriek Nerem

Herbestemming De Bonnefant, Hasselt

Herbestemming De Silo, Hasselt

Bij het ontwerp van De Silo werd ondermeer gefocust op verschillende deeldoelstellingen van SDG11. Hieronder we lichten we deze doelstellingen kort toe aan de lezer van dit duurzaamheidsrapport.

SDG 11.4 *Protecting the worlds cultural and natural heritage*

Hoewel niet opgenomen op de lijst van onroerend erfgoed, maken de graanmolens aan het Albertkanaal deel uit van ons indurstrieel verleden. Door slimme ingrepen te doen in het gebouw, blijft de oorspronkelijke functie van het gebouw zichtbaar, en gaat de historische waarde van het gebouw niet verloren.

SDG 11.3 *Inclusive and sustainable urbanisation*

De Silo huisvest verschillende bedrijven en vzw's die samen een hechte gemeenschap vormen. In het verleden werden reeds verschillende ludieke alsook culturele activiteiten georganiseerd om de gemeenschap nog meer te verbinden. Voorbeelden hiervan zijn:

- een dragrace
- Carrousel
- gluren bij de burens
- 7-jaarlijkse Virga Jessefeesten

SDG 11.7 *Provide access to safe and inclusive green and public spaces*

Centraal wordt er een verhoogd plein gecreëerd, een zonovergoten oase in het industrieel-stedelijke weefsel. Deze ruimte bevordert gemeenschapsbijeenkomsten, culturele evenementen en sociale interactie, en is toegankelijk voor diverse groepen en de verschillende gebruikers van De Silo.

Het rode plein vormt een aangename ontmoetingsplek voor de gebruikers

Integratie oorspronkelijke graansilo's in het interieurontwerp

Luchtbeeld

Evenementen zoals dragraces en 'gluren bij de burens' zorgen voor gemeenschapsvorming

PROJECTDETAILS

BOUWHEER:	particulier
LOCATIE:	Visserstraat 2, Hasselt
OPPERVLAKTE:	Renovatie: 5.000 m2 - Nieuwbouw: 590 m2
BUDGET:	Renovatie: 7.200.000 € - Nieuwbouw: 650.000 € (excl. BTW, erelonen)
TEAM:	a2o architecture (architectuur), a2o detail (interieur), EstablisRoeselare (stabiliteit), studiebureau r.Boydens (speciale technieken)
PROGRAMMA:	De Silo is een verzameling van o.a. kantoorruimten, atelier- en laboruimten, een exporuimte, een filmstudio en een theaterzaal binnen de structuur van oude graanmolens langs het Albertkanaal en het aansluitend nieuwbouwvolume.

(foto Dennis De Smet)

“

Weiterbauen is voor ons een sleutel om kwalitatieve antwoorden te bieden waarbij bestaande fragmenten gekoesterd worden, verdwenen kwaliteiten in ere hersteld worden, en toevoegingen een nieuwe interpretatie van het bestaande toestaan.

Building-in-time als onderlegger voor het werk van a2o

Sion finalist 'Fietsinfrastructuur'

Bij het ontwerp van de Sionsite ging veel aandacht naar de beleving en veiligheid van de publieke ruimtes, iets dat het project een finale-plaats in de wedstrijd 'Fietsinfrastructuur' opleverde. Daarnaast werd ook de nodige aandacht gegeven aan andere deeldoelstellingen van SDG11.

SDG 11.1

Safe and affordable housing

Bij het ontwerp van dit grootschalig woonproject in het centrum van Lier werd vanaf het begin gestreefd naar een project dat een thuis biedt aan jonge gezinnen. In de steeds duurder wordende woningmarkt is betaalbare architectuur dan ook een logische reflex om jonge gezinnen de mogelijkheid te geven hier een thuis te vinden.

SDG 11.2

Affordable and sustainable transport systems

De Sionsite in Lier is jarenlang een afgesloten terrein geweest, eerst als militair domein en later als stadswerkplaatsen. Met het woonproject werden de muren weggehaald en ontstond er voor het eerst een vrije doorgang. Het bood de kans om verschillende gebieden met elkaar te verbinden ten gunste van trage weggebruikers. De realisatie van de autoluwe en fiets- en wandelvriendelijke woonwijk gebeurde door een aantal duidelijke keuzes te maken. De Vesten, een ringweg rond Lier centrum langs het water, werden lokaal onderbroken voor auto's en zijn in de afgelopen jaren ontwikkeld tot een groene gordel voor wandel- en fietsrecreatie.

SDG 11.7

Provide access to safe and inclusive green and public spaces

De site is uitgewerkt als een netwerk van buitenruimtes gevrijwaard van doorgaand autoverkeer. In tegenstelling tot een zeedijk zijn de gebouwen dwars op de dijk geplaatst. De publieke stroken die zo ontstaan krijgen het karakter van een woonerf. Auto's mogen er enkel laden en lossen, niet parkeren. Dit geeft de mogelijkheid om het openbaar domein groen en gebruiksvriendelijk in te richten. Bewoners kunnen fietsen voor de deur plaatsen of de kinderen op straat laten spelen.

PROJECTDETAILS

BOUWHEER:	Stad Lier
LOCATIE:	Sionsite, Lier
OPPERVLAKTE:	Woningen: 22.000 m ² - Kunstacademie: 850 m ²
BUDGET:	Woningen: 29.000.000 € - Kunstacademie: 2.400.000 € (excl. BTW, erelonen)
TEAM:	a2o architecture (architectuur), a2o field (stedenbouw + landschap), Studiebureau Grontmij (stabiliteit + speciale technieken)
PROGRAMMA:	Masterplan voor het ontwikkelen van 147 wooneenheden, uitbreiden van de stedelijke academie en ontwerpen van het openbaar domein met focus op natuurinclusiviteit en een veilige omgeving voor de zachte weggebruikers.

steeds te voet, met de fiets of het openbaar vervoer. Op deze manier wordt de CO2-uitstoot van onze groepsuitstappen tot een minimum beperkt.

(beeld a2o)

Duurzame groepsuitstappen

Ook bij de groepsuitstappen die a2o op geregelde tijdstippen organiseert wordt de nodige aandacht gegeven aan SDG11. Hierbij wordt voornamelijk ingezet op volgende deeldoelstelling.

SDG 11.2

Affordable and sustainable transport systems

Door bewuste keuzes te maken kan onze vervoersimpact sterk beperkt worden. Als groep van een vijftigtal medewerkers zou deze impact erg groot kunnen zijn, indien iedereen zich individueel met de auto zou verplaatsen. Er wordt dan ook steeds gezocht naar bestemmingen die bereikbaar zijn met de trein of touringbus.

Ter plaatse verplaatsen we ons

DARWIN Bordeaux

Studiereis a2o, september 2016 - a2o

(beeld a2o)

Deelmobiliteit medewerkers a2o

Niet alleen wanneer we ons in groep verplaatsen wordt er aandacht besteed aan de manier waarop dat gebeurt. Ook voor werkverplaatsingen worden de nodige voorzieningen getroffen om voortreffelijk om te gaan met SDG11.

SDG 11.2 Affordable and sustainable transport systems

Als ontwerpers nemen wij deelmobiliteit vaak mee in onze ruimtelijke oplossingen. Wij geloven immers dat ons mobiliteitslandschap in transitie is. Onder het motto 'act what you preach', proberen wij ons dan ook maximaal te verplaatsen via gedeelde mobiliteit.

a2o biedt de volgende opties aan aan haar medewerkers:

- elektrische deelwagen
- cambio-abonnement
- 4 deelfietsen (met onderhoud)
- railpass

Deze duurzame vervoersmodi kunnen medewerkers vrij gebruiken voor verplaatsingen voor het werk. Op deze manier verminderen we individueel autogebruik en stimuleren we de transitie naar deelmobiliteit.

Bovendien werd onze elektrische laadzone in 2023 uitgebreid van één naar drie laadpalen. Zo worden medewerkers gestimuleerd om de overstap naar een hybride of elektrische wagen te maken voor hun woon-werkvervoer.

Maar ook woon-werkverplaatsingen met de (elektrische) fiets of step worden gestimuleerd. Verschillende vennoten geven hierin het goede voorbeeld, en door de aanwezigheid van een afgesloten fietsenstalling en douche worden alle praktische bezwaren om niet met de fiets of step naar het werk te komen weggenomen.

(rechts) Verbruiksgegevens Nissan Leaf deelauto

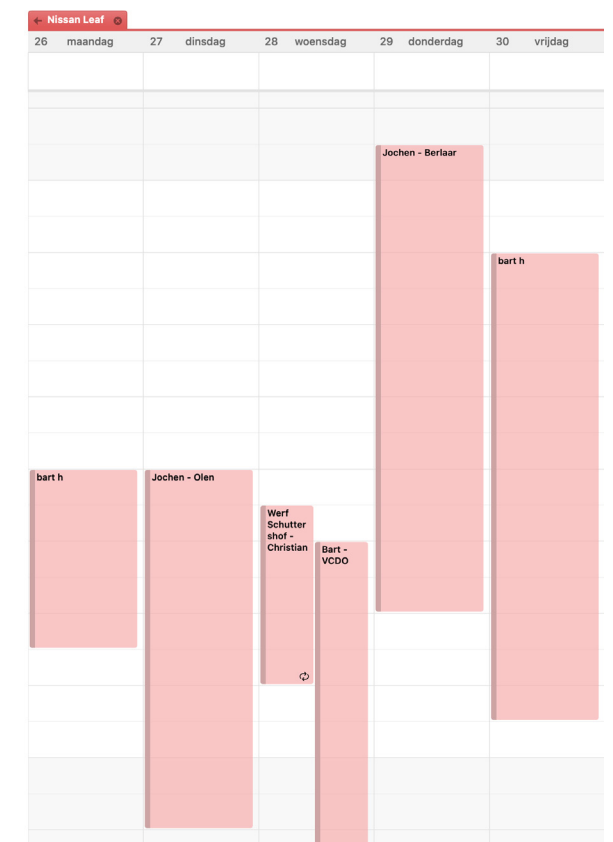
Van 2020 tot 2023 zien we een verdubbeling in gebruik van de elektrische deelwagen. In 2023 kon zo een CO2-besparing van 2.441 kg bekomen worden, terwijl in totaal - van 2020 tem 2023 - de emissie van 6.167 kg CO vermeden werd.

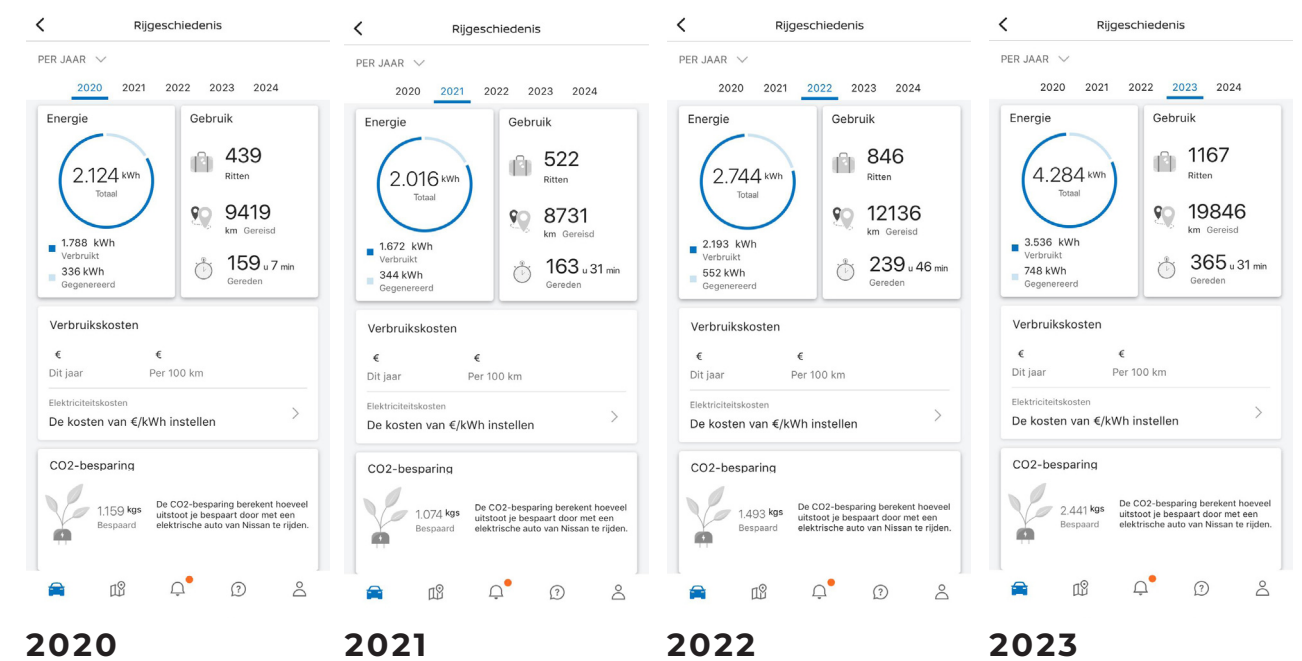
3 laadpalen voorzien de elektrische deelwagen en wagens van medewerkers van elektriciteit

de 4 deelfietsen worden onderhouden door Fietsbar, een lokaal initiatief

het gebruik van de elektrische deelwagen wordt in een gemeenschappelijke agenda beheerd

Chocoladefabriek Nerem

SDG 11.4

Protecting the world's cultural and natural heritage

De voormalige chocoladefabriek Rosmeulen, opgericht in 1909 door Dhr. Florent Rosmeulen, stond eeuwenlang bekend om zijn Belgische chocolade en peperkoekproductie. Beide gebouwen op de site dateren uit

het begin van de 20e eeuw en zijn opgenomen in de inventaris van waardevol historisch erfgoed.

Het plan van a2o was al snel duidelijk: de voormalige fabriek, met respect voor de aanwezige erfgoedwaarde, omvormen tot een wooncomplex met een mix van veelzijdige lofts in het historische gebouw.

SDG 11.3

Inclusive and sustainable urbanisation

Reeds voor de eerste bouwwerken startten, onderging het industriële icoon, onder impuls van a2o, een tijdelijke transformatie, met een pop-upbar, exposities, een cultureel programma, en workshops voor kinderen. Hierdoor kwam de site geleidelijk aan weer tot leven, met het verhaal van de Chocoladefabriek en haar gemeenschap centraal.

De visie achter deze tijdelijke invulling hebben we vervolgens ook doorgetrokken in het ontwerp van het uiteindelijke

woonproject. Potentiële bewoners werden betrokken in een participatief proces, waarbij ze niet alleen meedachten over hun eigen loft, maar ook over de gedeelde ruimtes.

SDG 11.1

Safe and affordable housing

Wat het project uniek maakt, is de mogelijkheid voor bewoners om hun woningen vrij in te delen. Het innovatieve betonnen skelet van het bestaande gebouw wordt behouden, waardoor bewoners flexibel zijn in zowel plattegrond als hoogte van hun woningen. Door de keuze te laten of bewoners de eenheden casco of afgewerkt aankochten, kon de aankoop prijs van wooneenheden beperkt blijven.

SDG 11.7

Provide access to safe and inclusive green and public spaces

Door het samenvoegen van nieuwe en bestaande structuren ontstaat er een grote gemeenschappelijke tuin die alle bewoners kunnen delen. Dit vergroot het gevoel van gemeenschap en verbindt de site met de omliggende groene ruimte. Bovendien wordt aan de pleinzijde de site opengesteld. De gemeenschappelijke tuin wordt ontworpen als de centrale ontmoetingsplek, met onder andere een moestuin, een gemeenschappelijke tafel en terras.

PROJECTDETAILS

<u>BOUWHEER:</u>	P&P Projects - Umans Immo
<u>LOCATIE:</u>	Neremstraat, Tongeren
<u>OPPERVLAKTE:</u>	12.244 m ²
<u>BUDGET:</u>	9.025.000 € (excl. BTW, erelonen)
<u>TEAM:</u>	a2o architecture (architectuur), BuroLandschap (landschap), Studiebureau Peeters - De Belder (stabiliteit), AE+ (speciale technieken), PS Acoustics (akoekstiek)
<u>PROGRAMMA:</u>	Co-creatieproces met renovatie, restauratie en herbestemming van de voormalige chocoladefabriek tot loftwoningen en collectieve voorzieningen.

Herbestemming De Bonnefant, Hasselt

SDG 11.4 *Protecting the world's cultural and natural heritage*

Alvorens a2o een eerste ontwerp maakte was het voor de ontwikkelaar duidelijk: de bestaande bebouwing zou gesloopt worden en plaats maken voor een hedendaags woningbouwproject. Onder impuls van a2o werden de kwaliteiten van het bestaande RTT-gebouw echter zichtbaar gemaakt, wat leidde tot het behoud van het RTT-gebouw.

SDG 11.7 *Provide access to safe and inclusive green and public spaces*

Het bouwblok bevindt zich echter op een cruciale overgangszone tussen het commerciële centrum en het

culturele hart van Hasselt, waar de Demerstraat winkels herbergt en het museumkwartier met Z33, het Jenevermuseum en andere culturele instellingen floreren. De bestaande bebouwing van de voormalige RTT-gebouwen aan de Bonnefantenstraat vormde een barrière voor deze overgang, met gesloten en in zichzelf gekeerde structuren die weinig bijdroegen aan de stad.

Naast het behoud van het gebouw aan de Paardsdemerstraat wordt de gesloten bebouwing aan de Bonnefantenstraat vervangen door een fysieke verbinding tussen de Demerstraat en het museumplein. Dit niet alleen als stedenbouwkundig gebaar, maar ook als groene corridor die zowel op het maaiveld als op de nieuwe gebouwen wordt gerealiseerd. Groene gevels en binnentuinen creëren een harmonieuze verbinding tussen binnen- en buitenruimtes, terwijl verdiepingshoge ramen het groen tot integraal onderdeel van de woningen maken.

De zorgvuldig geplande gebouwmassa's volgen de loop van de Demer en creëren een doorlopend toegankelijk stedelijk weefsel. Deze 'groene cliff' wordt verder versterkt door publieke en toegankelijke functies op het maaiveld, zoals horeca en gemeenschappelijke ruimtes, die bewust zijn ontworpen om de binnentuinen zichtbaar te maken vanaf de straat. Deze benadering herinnert aan de besloten tuinen

van het historische begijnhof dat hier ooit stond.

SDG 11.1 *Safe and affordable housing*

Het project gaat uit van een innovatieve aanpak van wonen en werken die aansluit bij de behoeften van de stad. De grote gevelopeningen en ruime verdiepingen bieden ruimte

voor diverse woningtypes, van studentenkamers tot loftappartementen en ateliers. Dit mengsel van functies weerspiegelt de sociale diversiteit van de stad en stimuleert gemeenschapsgericht wonen, bijvoorbeeld door kortingen voor studenten die zich inzetten voor de gemeenschap.

PROJECTDETAILS

BOUWHEER:	Nv Bonnefant (Ciril - Group MC)
LOCATIE:	Bonnefantenstraat / Paardsdemerstraat, Hasselt
OPPERVLAKTE:	14.500 m2 (bovengronds) + 5.500 m2 (ondergrondse parking)
BUDGET:	20.500.000 € (excl. BTW, erelonen)
TEAM:	a2o architecture (architectuur), Studio Paola Viganò (publieke ruimte), AB-associates (stabiliteit), CES (speciale technieken)
PROGRAMMA:	Sloop van de bebouwing aan de Bonnefantenstraat en bouw van 54 appartementen, 36 assistentiewoningen, 30 studentenkamers, commerciële ruimte, horecaruimte en een ondergrondse parking.

Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen

SDG12 dringt aan op een radicale verschuiving naar duurzame consumptie- en productiepatronen - een oproep die we als architecten en interieurarchitecten ter harte nemen. Onze keuzes beïnvloeden namelijk niet alleen het uiterlijk van gebouwen en ruimtes, maar ook de impact ervan op de planeet en de maatschappij.

Circulair bouwen is dan ook onze leidraad, waarbij we niet alleen kijken naar het nu, maar ook naar de toekomstige cycli van materialen en gebouwen. Zoveel als mogelijk worden ontworpen doordrenkt met de principes van hergebruik, recycling en minimalisatie van afval. Door te streven naar slimme ontwerpkeuzes maken

we gebouwen die waar mogelijk flexibel zijn, aanpasbaar en eenvoudig te demonteren, met oog op een circulaire economie.

Daarnaast zetten we sterk in op onderzoek en kennisopbouw, om zo conventionele materialen uit te dagen en alternatieven voor te schrijven. Denk hierbij bijvoorbeeld aan biobased materialen die hernieuwbaar zijn, minder impact hebben op het milieu en vaak zelfs bijdragen aan een gezondere (binnen-) omgeving. Door te kiezen voor deze materialen stimuleren we innovatie en duurzame ontwikkeling in de hele industrie.

Kortom, elk ontwerp is een statement voor een wereld waarin schoonheid hand in hand gaat met verantwoordelijkheid, en waarin de manier waarop we bouwen bijdraagt aan een veerkrachtige en duurzame toekomst voor iedereen.

Stakeholderbevraging

Uit de gesprekken met de verschillende stakeholders kwam 1 ding heel duidelijk naar voor. Als ontwerpers zitten we steeds vanaf een van de beginfases mee aan tafel van een project. De uitgelezen uitgangspositie om onze kennis en expertise in te zetten om stakeholders mee te nemen in onze duurzaamheidsvisie. Een opportuniteit die we zeker dienen te grijpen als we willen inzetten op alternatieve materialen.

(beeld a2o)

(foto Stijn Bollaert)

Circulariteit gaat om het sluiten van kringlopen, waarbij materialen, producten en ook afval zo efficiënt mogelijk worden gebruikt en steeds in omloop blijven. Door hergebruik en recycling van materialen voorop te stellen, wordt het gebruik van grondstoffen verminderd. Dit is cruciaal om te waken over de planetaire grens van grondstoffenuitputting. Uiteraard hebben circulaire processen ook een invloed op de klimaatverandering. Door een kleinere nood aan energie-intensieve productieprocessen zal de CO₂-uitstoot verminderen en dragen we bij aan de inspanningen om de temperatuurstijging tegen te gaan.

Naast de link met de planetaire grenzen heeft circulariteit ook een invloed op biodiversiteitsverlies. Door efficiënt om te gaan met grondstoffen, verminderen we de druk op ecosystemen; door minder mijnbouw, minder ontbossing dragen bij aan het behoud van de natuurlijke habitats van soorten.

Ten slotte wordt ook het waterverbruik verminderd dat gerelateerd is aan productieprocessen en verlichten we met circulariteit dus de druk op de wereldwijde watervoorraden.

“

**Circulariteit
gaat om het sluiten
van kringlopen.**

Living Lab ongebakken leemsteen

Afvalverwerking op bouwerven

a2o

Samen tegen voedseloverschotten

We hebben allemaal wel eens wat over van onze lunch, toch? Niet wat te veel pasta meegenomen, of 's ochtends een boterham te veel gesmeerd... Vroeger zou je dit gewoon in de vuilnisbak gegooid hebben, maar waarom zou je die heerlijke restjes niet delen met een paar hongerige anavels?

a2o gaat het engagement aan om voedseloverschotten tegen te gaan! Gooi je overschotjes vanaf nu dus niet meer gewoon in de vuilnisbak, maar deponeer ze in deze emmer. Enkele collega's hebben thuis kippen die erg blij zouden zijn met de restjes die jij niet meer lust!

Hoewel kippen afstammen van dinosaurussen*, lusten ze niet alles... Denk je dus wel steeds even aan het volgende?

DIT LUSTEN KIPPEN WEL:

- De meeste groenten- en fruitsoorten
- (Oud) brood
- Gekookte rijst, pasta en noedels
- Gekookte koolsoorten

DIT LUSTEN ZE ZEEL HEEL GRAAG:

- Wijnstelen
- Groenvoer, zoals sla
- Bessen
- Granen
- Rijst
- Gekookte noedels
- Gekookte pompoen
- Mango

DIT LUSTEN KIPPEN NIET:

- Avocado
- Schillen van citrusvruchten, kiwi, bananen
- Ui en uienschillen
- Prei en preibladieren
- Rauwe aardappelen
- Charcuterie
- Kaas
- Voghurt
- Knoflook
- Loof van tomatenplanten
- Afbroezelpitten en -schillen
- Beschimmeld of vervallen eten
- Verpakkingsmateriaal

Let er dus steeds op je overschotjes correct te sorteren! De overschotjes die de kippen niet lusten mogen in de compostemmer of gewoon in de vuilnisbak.
(Kijk ook even op de poster van de compostemmer om te weten wat daar wel en niet in mag)

***Wist je dat kippen afstammen van de Tyrannosaurus Rex?**
In 2012 werd een eerste fossiel van een T-Rex ontdekt. Het laatste fossiel van het fossiel was nog niet meer dan een onderarm. Het DNA van de T-Rex werd vergeleken met het DNA van 21 moderne diersoorten. Het resultaat? De resultaten in het DNA van de T-Rex bleken het meest op die van de kip.

Om hun onderzoek verder te verfijnen bestelden de wetenschappers om de specifieke volgorde van het DNA van kippen te analyseren. Dit onderzoek bevestigde hen nog meer bewijs op dat bewijst dat de kip op dit moment de meest levende verwant van de T-Rex is.

Zelfs voordat ze het bewijs van het fossiel ontdekten, merkten sommige wetenschappers al op dat kippen en de T-Rex vergelijkbare kenmerken hadden. Zoals kippen en de T-Rex lopen op twee poten, hebben gewondde poten met scherpe klauwen, en beide hebben een geroete nek met een grote hals. Dit was bewijs dat sommige van deze dinosaurussen sterk verwant zijn aan kippen. Het was ook een belangrijke hint, die in tegenstelling tot wat men eerder geloofde, dat dinosaurussen reptielen waren: koudbloedig en traag bewegend.

Interne afvalscheiding bij a2o

Duurzaam inkoopbeleid a2o

Expertise rond duurzame materialen

Transformatie Le Jules, Evere

Living Lab ongebakken leemsteen

Via deelname aan het VLAIO Living Lab Circulaire Economie **‘Van Aarde naar Waarde’** wil a2o haar kennis over circulaire bouwmaterialen verdiepen en haar maatschappelijke verantwoordelijkheid als architect verbreden. Samen met UHasselt, Democo, Buildwise, BrickZ en BC materials bundelen we gedurende drie jaar onze expertise om de toepassing van leemsteen, een circulair bouw materiaal, in bouwprojecten te verkennen.

Ons doel? Het verlagen van de materialenvoetafdruk en CO2-uitstoot in de bouwsector door middel van innovatief onderzoek, praktijkcases en een impactvol demoproject. We tackelen technische knelpunten

bij het ontwerp en uitvoering van leemsteenmetselwerk, terwijl we de ervaringen en voorkeuren van alle belangrijke stakeholders in kaart brengen. a2o is als ontwerpende partner mee verantwoordelijk voor enkele van de praktijkcases zoals bv. Le Jules te Evere en de pastorie in Beverst. In deze cases wensen we de waarde van leemsteen te benadrukken als een volwaardig bouw materiaal. We documenteren hierbij tevens de nauwe samenwerking tussen eindgebruiker, architect, metselaar en aannemer. Deze zijn essentieel voor een succesvolle realisatie.

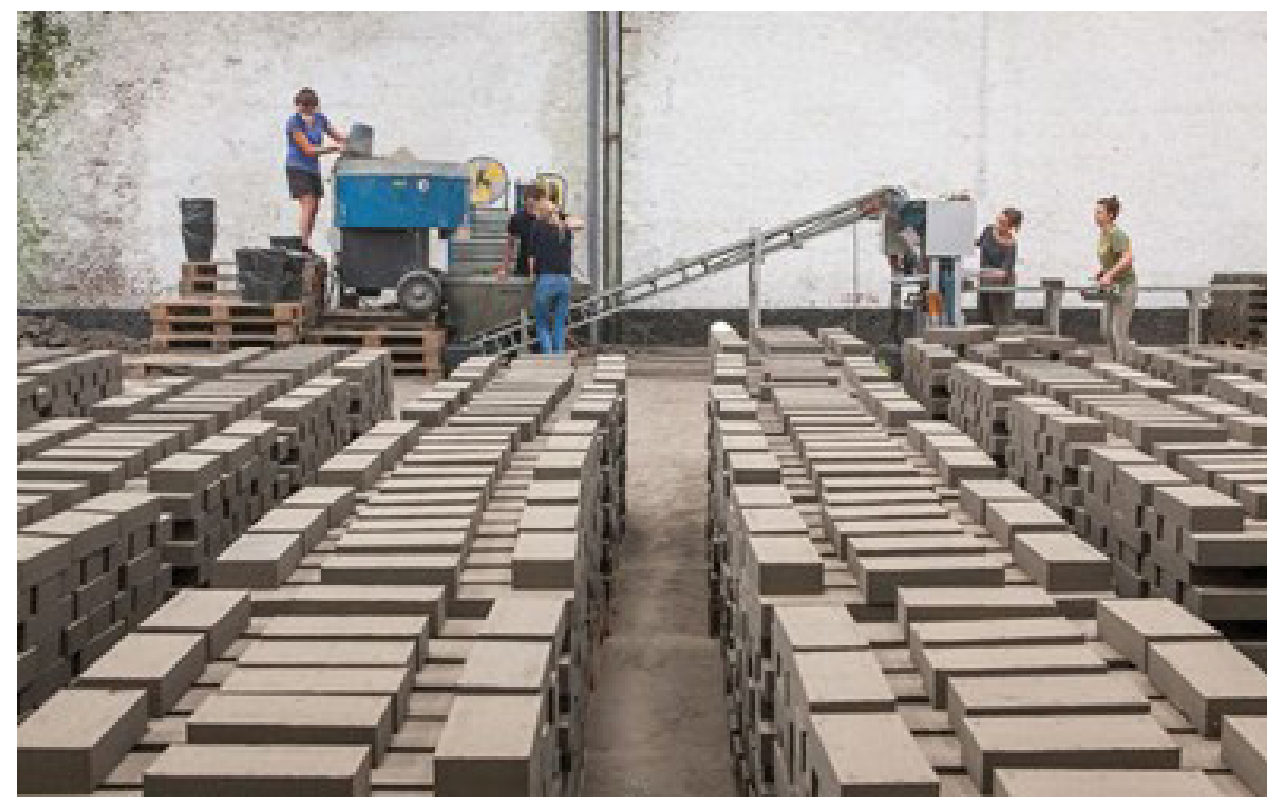
Samen met een diverse groep van actoren, waaronder studenten, onderzoekers, bouwprofessionals en (toekomstige) bouwheren, omarmen we een co-creatiebenadering. Er worden evenementen georganiseerd

en de opgedane kennis wordt gepubliceerd, dit met als doel kennis te delen, toepassingsmogelijkheden te demonstreren en een breed publiek te inspireren voor de circulaire bouwrevolutie.”

We streven hierbij vooral naar:

- Kennisopbouw
- Vergroting van vertrouwen met en in leemsteenmetselwerk
- Bevorderen van een mindshift in grondstoffengebruik bij bouwactoren en het ruime publiek

grondig te identificeren, apart in te zamelen en te verwerken of te hergebruiken volgens duurzame methoden, met behulp van een gedetailleerd afvalbeheer- en sloopplan.

Door als architect aan te dringen op het implementeren van efficiënte afvalbeheerpraktijken (oa. volgens Vlarema 9) kunnen we voldoen aan de steeds strengere wordende wetgeving en bijdragen aan een meer duurzame en milieuvriendelijke bouwsector.

Afvalverwerking op bouwerven

Als architect maken we samen met de aannemer bewuste keuzes omtrent een duurzaam afvalbeheer op de werf. Dit proces start al bij de ontwerpfase, waar we aandacht besteden aan de keuze voor duurzaam en verantwoorde gemaakte materialen, het opstellen van een materialenpaspoort via het BIM-model, reversibele montagetechnieken (scheiding van lagen), hergebruik en recyclage. Daarnaast gaater grote aandacht naar scenarioplanning zodat toekomstige invullingen efficiënt geïmplementeerd kunnen worden.

We stimuleren ook nauwe samenwerkingen tussen alle betrokken partijen, zoals bv. de bouwdirectie en de aannemer, om op onze erven alle afvalstromen

- lokaal geproduceerd
- gezond
- vegan of vegetarisch
- biologisch afbreekbaar

Als gevolg van deze analyse werd voor verscheidene projecten een alternatief gezocht, waardoor het aantal verpakkingen drastisch verminderd kon worden.

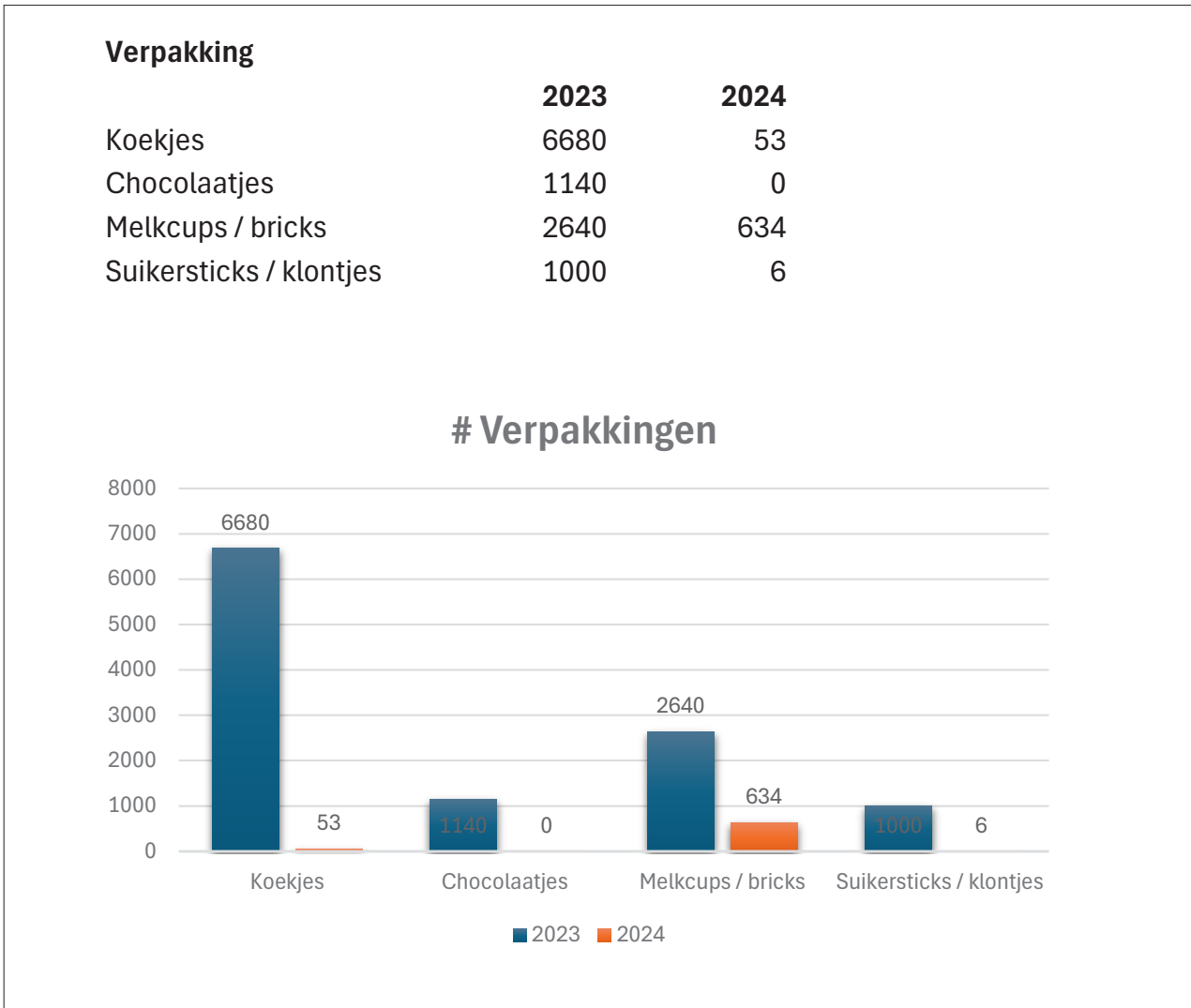
Daarnaast gebeuren de aankopen voor onze vestiging in Brussel in de coöperatieve biowinkel waar biologisch, lokaal én ethisch verantwoorde aankopen worden gedaan.

Duurzaam inkoopbeleid a2o

Hoewel a2o een dienstenbedrijf is, worden er verscheidene producten aangekocht. Dit gaat van koffie, over papier tot vaatwasblokjes. Toen in het kader van het VOKA Charter Duurzaam Ondernemen onderzocht werd in hoeverre duurzaamheid werd meegenomen bij deze aankopen, kwamen we tot de pijnlijke vaststelling dat er nog een ruime marge voor verbetering was.

De koe werd bij de horens gevat en momenteel worden alle aankopen onder de loep genomen. Hierbij wordt de voorkeur gegeven aan producten die beantwoorden aan volgende punten:

- biologisch en/of fairtrade
- verpakkingsvrij of in gerecycleerde / recycleerbare verpakking

In het kader van het duurzaam aankoopbeleid werd er gekeken naar de koekjes, suikertjes en melkjes voor bij de melk. Door over te schakelen van individueel verpakte koekjes, suikertjes en melkjes naar in bulk verpakte koekjes en suikertjes en brikken melk is er een dratische vermindering in hoeveelheid verpakkingen waar te nemen.

externen uitgenodigd om hun expertise met de groep te delen.

Al deze intern aanwezige informatie wordt eenvoudig toegankelijk gemaakt voor de medewerkers via het online kennisplatform Haystack.

Expertise duurzame materialen

Doorheen de jaren werd er binnen a2o een ruime expertise opgebouwd rond duurzame materialen. Michel (lid a2o-sustainable) is hierin een drijvende kracht, maar ook andere medewerkers zetten zich hiervoor in.

Een overzicht van enkele door Michel gevolgde opleidingen:

- Workshop bouwen met leem (BC materials), 2023
- Workshop bouwen met hennep (Isohemp), 2022
- Bouwen met CLT, Eigenschappen van kruislaaghout, NAV (Vitruvius Academy), 2019
- Praktijkopleiding houtskeletbouw bij Jonckheere wood, 2010
- Passief bouwen voor architecten, Passiefhuis-Platform vzw, 2010

Daarnaast worden geregeld

Transformatie Le Jules, Evere

SDG 12.5

Sustainably reduce waste generation

De herontwikkeling van het kantoorgebouw BRU2000, ook bekend als Le Jules, symboliseert een streven naar duurzame ontwikkeling. Het kantoorgebouw kampte, samen met vele andere uit de jaren 1960-2000, met leegstand door de veranderingen in de economie. In plaats van te kiezen voor sloop en nieuwbouw, streeft de herontwikkeling van BRU2000 naar een circulaire benadering, waarbij de bestaande structuur wordt hergebruikt voor diverse doeleinden, met een nadruk op wonen een complementaire werkruimtes.

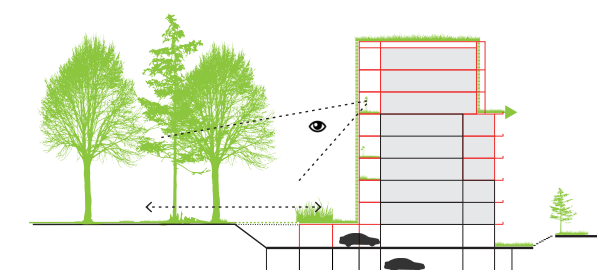
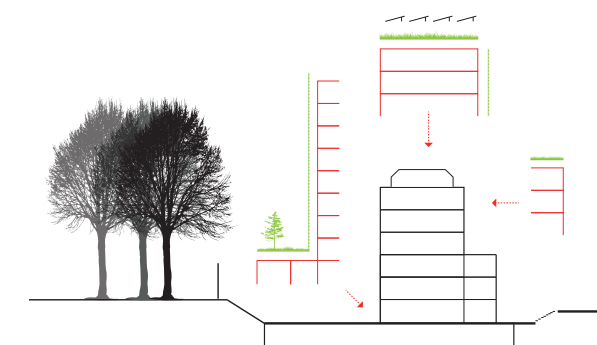
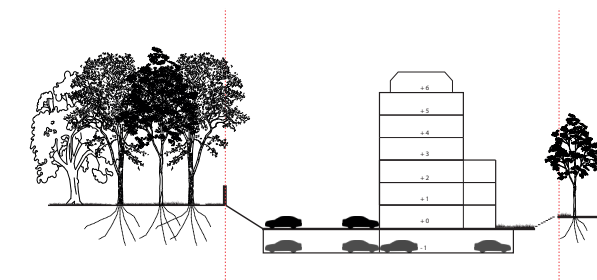
Deze aanpak beoogt niet

alleen de optimalisatie van de beschikbare ruimte, maar ook een vermindering van de ecologische impact door hergebruik van materialen en minimalisatie van bouwafval.

SDG 12.2

Sustainable management and use of natural resources

Duizenden vierkante meters aan plafondtegels, wandisolatie, computervloeren en tapijttegels en tientallen verlichtings-armaturen werden hergebruikt in nieuwe bouwprojecten. Ook enkele tonnen hout, glas, gips, metalen, bekabeling en steenpuin zijn zorgvuldig gesorteerd om er nieuw bouw materiaal van te maken. Op deze manier moet zowel in project Le Jules, alsook in andere projecten, minder aanspraak gemaakt worden op natuurlijke bronnen, bij de productie van deze bouwelementen.

PROJECTDETAILS

BOUWHEER: DMI Vastgoed
LOCATIE: Jules Bordetlaan 142, Evere
OPPERVLAKTE: 12.746 m² (bovengronds)
BUDGET: 13.475.000 € (excl. BTW, erelonen)
TEAM: a2o architecture (architectuur), D+A (landschap), UTIL Struktuurstudies (stabiliteit), studiebureau Raco (speciale technieken)
PROGRAMMA: Herbesteding van een kantoorgebouw naar 93 appartementen, kantoorruimtes en ruimtes voor productieve activiteiten, met speciale focus op circulariteit en duurzaamheid.

Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen

SDG6 belicht de cruciale noodzaak van schoon water en sanitaire voorzieningen voor iedereen, overal. Als architecten en landschapsarchitecten dragen we een gedeelde verantwoordelijkheid om deze essentiële behoefte te vervullen, zowel binnen gebouwen als in de bredere buitenruimtes en landschappen die we vormgeven.

Binnen gebouwen streven we daarom naar efficiënt watergebruik en hoogwaardige sanitaire voorzieningen die niet alleen comfort bieden, maar ook duurzaam zijn. Dit omvat het ontwerpen van systemen voor regenwateropvang, grijs waterhergebruik en efficiënte sanitatieoplossingen die de

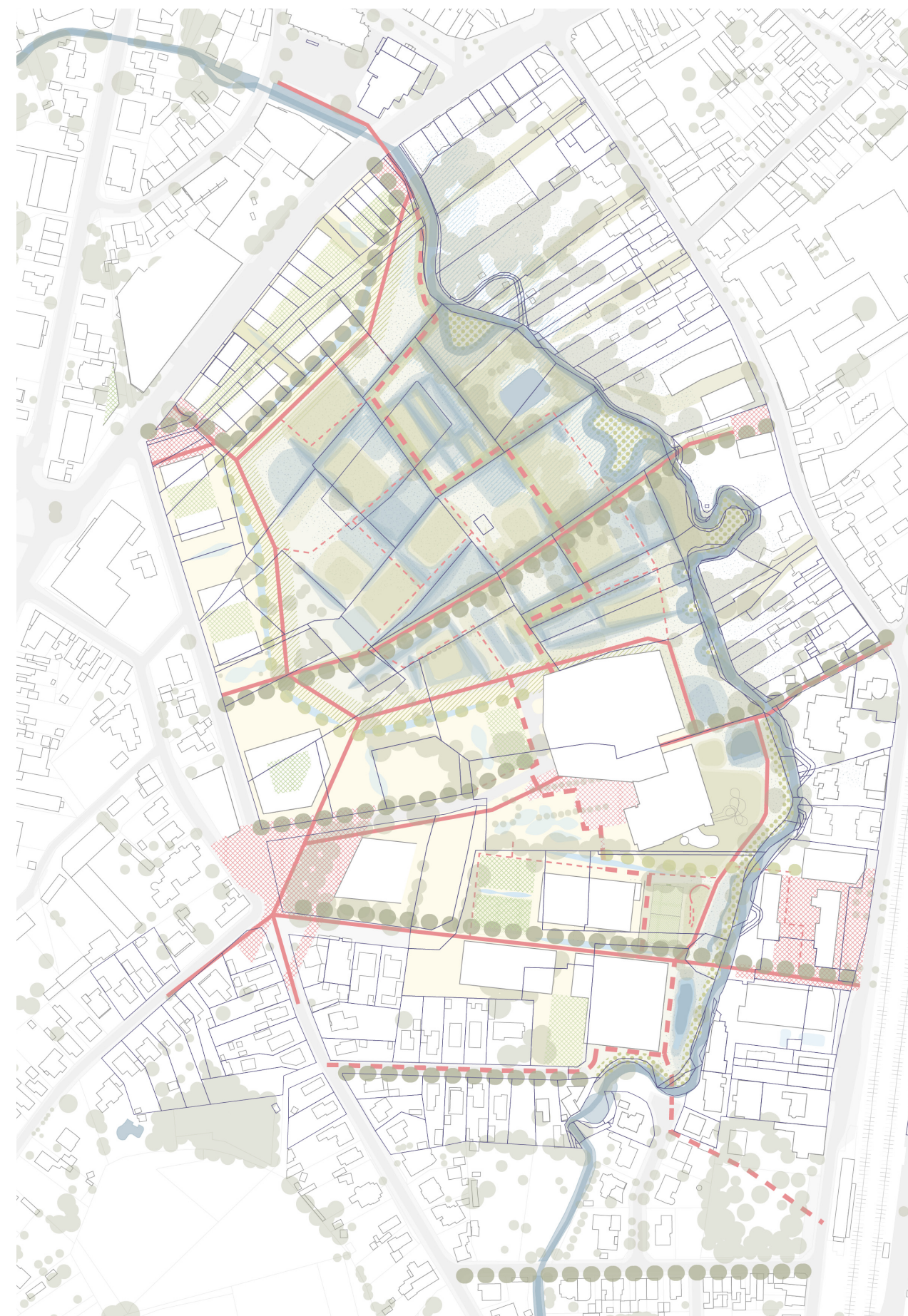
druk op drinkwaterbronnen verminderen en tegelijkertijd de hygiënische normen handhaven.

In de buitenruimtes en landschappen die we ontwerpen, integreren we water als een verbindend element dat zowel esthetische als functionele waarde toevoegt. We focussen op groen-blauwe netwerken, die dienen als habitat voor biodiversiteit en bronnen van hernieuwing voor lokale ecosystemen. Door slimme stedenbouwkundige oplossingen bevorderen we daarnaast de infiltratie van regenwater in de bodem, waardoor het grondwater wordt aangevuld en overstromingsrisico's worden verminderd.

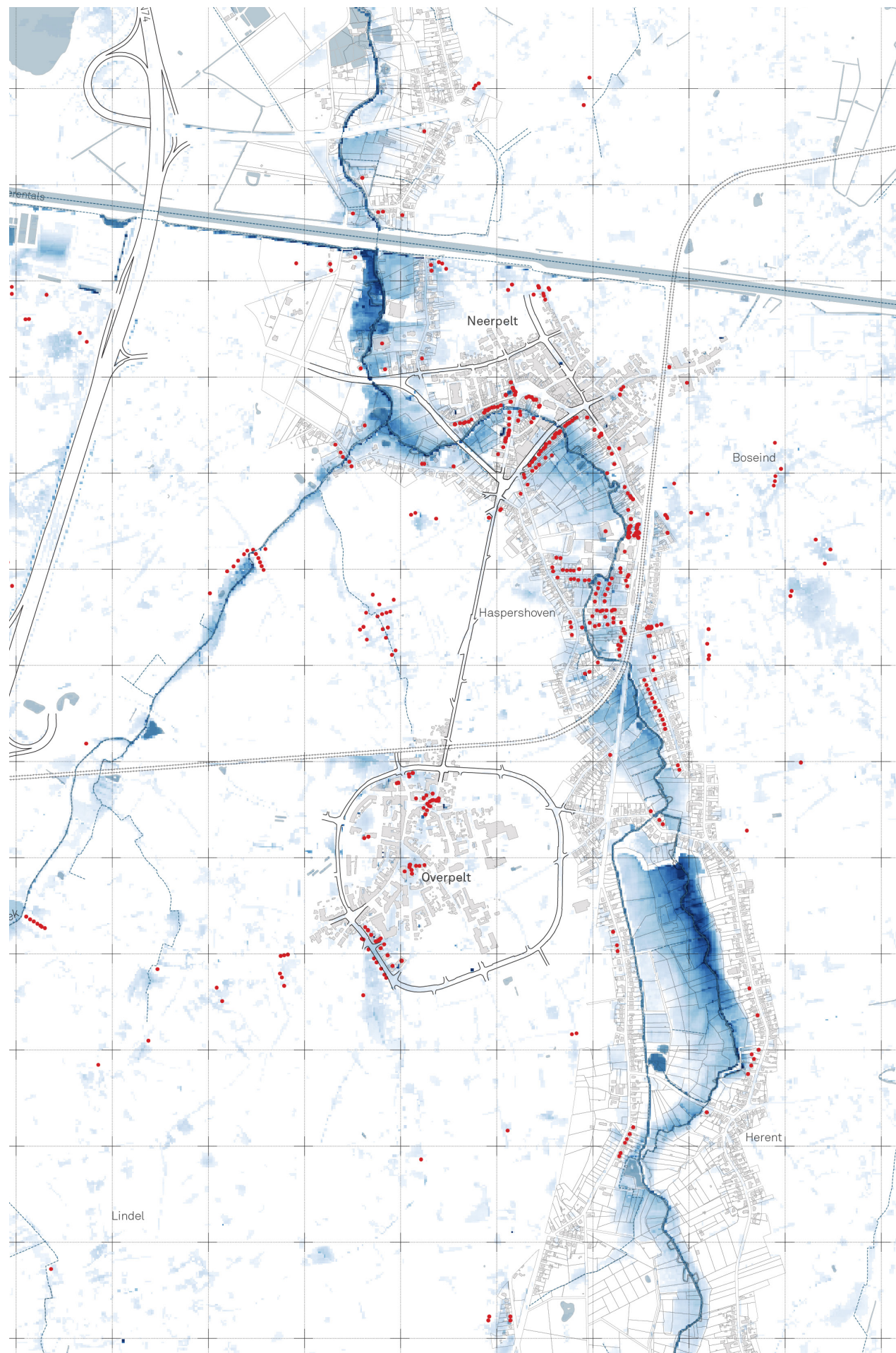
Kortom, in ons streven naar schoonheid en functionaliteit omarmen we ook de verantwoordelijkheid om water als een kostbaar goed te beschermen en te koesteren, zowel binnen als buiten de muren van onze ontwerpen.

Stakeholderbevraging

De focus van a2o, en zeker a2o-field, ligt al sterk op het vrijwaren en revitaliseren van natuurlijk water. Uit de stakeholderanalyse werd dan ook duidelijk hierop de focus gelegd, zonder echter ook de impact van materiaalkeuzes, bouwwerven... over verbruik van drinkwater uit het oog te verliezen.

(beeld a2o)

(beeld a2o)

Als ontwerpbureau constateren we dat de cultuur van watermanagement vaak van technische aard is, en dat er veelal een technische oplossing voor een probleem wordt ontwikkeld zonder meerwaarde op andere thema's te behalen. Dit terwijl water een groot meerwaardepotentieel kan bieden in het verstedelijkte landschap; op vlak van cultuur, beleving, biodiversiteit, klimaatadaptatie.

a2o is ervan overtuigd dat het inbrengen van een ontwerpende attitude nodig is om dit potentieel te valoriseren. De ontwerpende attitude onderscheidt zich van het eenzijdig technische perspectief doordat er op de microschaal betekenisvolle ingrepen afgeleid worden uit kennis van het overkoepelende watersysteem.

Op de macroschaal van een stroomgebied spelen natuurlijke en fysische wetmatigheden. Deze wetmatigheden bieden de mogelijkheden om er ontwerpend op in te spelen. Dit is de basis waarop een boeiende plek kan ontstaan – een heilzame plek met een hedendaagse waterbeleving/ watercultuur.

Onze ontwerpende attitude koppelt bovendien proces en product. Het geleidelijke maatschappelijke proces maakt deel uit van de realisatie, en de ontwerper voert in deze context ontwerpend onderzoek. Een ontwerpende attitude maakt de dimensie van het water beter begrijpelijk, schept bewustzijn van de problematiek.

“

Water kan een grote meerwaarde bieden in het verstedelijkte landschap.

Ontharding Veemarkt, Sint-Truiden

Studieopdracht Dommelvallei, Pelt

Vooruitstrevend waterbeleid Timelab, Gent

Veerkrachtige stadstuin Sint-Anna, Sint-Truiden

Ontharding Veemarkt Sint-Truiden

SDG 6.1 Safer drinking water for all

Deze voormalige parkeerplaats, de Veemarkt in Sint-Truiden, gekenmerkt door een zee van beton, zal binnenkort getransformeerd worden tot een groene oase met waar ruimte is voor verschillende gemeenschapsvoorzieningen. Als onderdeel van het initiatief "Vlaanderen Breekt Uit" zal een groot deel van het verharde oppervlak plaatsmaken voor weelderige vegetatie, waardoor een groene corridor ontstaat die het stadspark en het nabijgelegen recreatiegebied met elkaar verbindt.

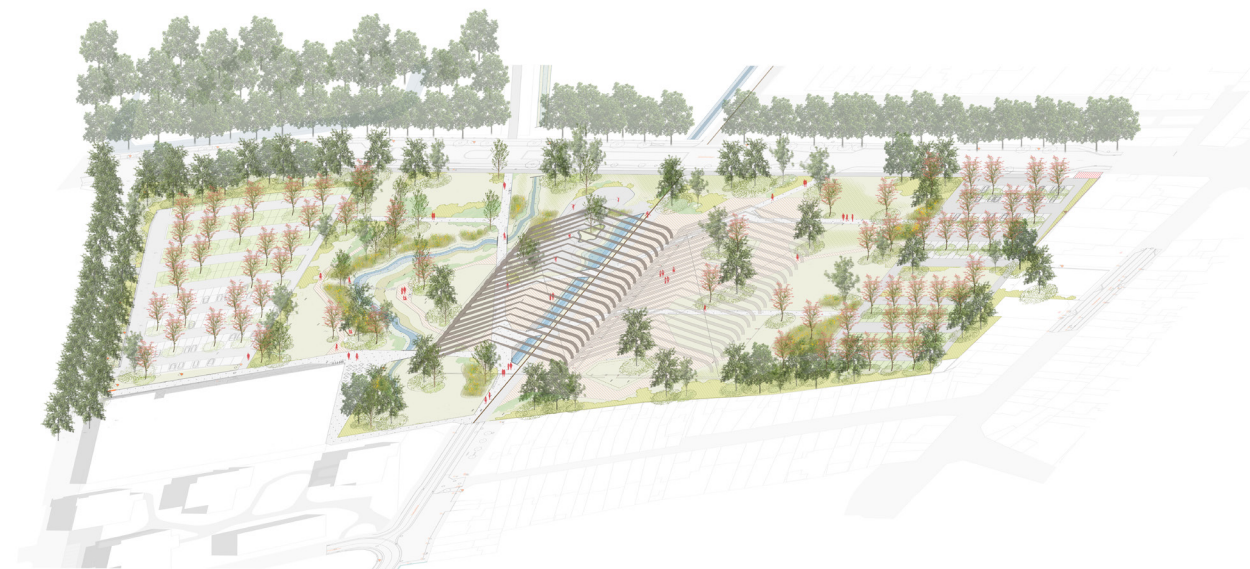
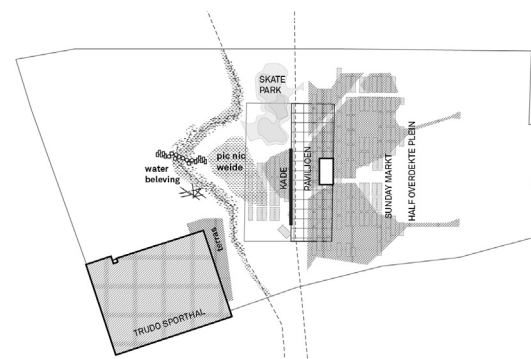
De ambitie van dit project reikt echter verder dan louter esthetische verbeteringen. Door

het ontharden van de betonnen vlakte wordt niet alleen de biodiversiteit vergroot, maar ook de watercyclus hersteld. De iconische overdekte Veemarkthall, doordrenkt van historische betekenis, zal behouden blijven maar een volledige make-over ondergaan. Met behoud van haar karakteristieke gelamelleerde houten spanten, zal het dak worden vervangen door een energiedak met wateropvang en groene accenten.

Hierdoor wordt niet alleen hernieuwbare energie opgewekt, maar wordt ook regenwater opgevangen en hergebruikt elders in de stad.

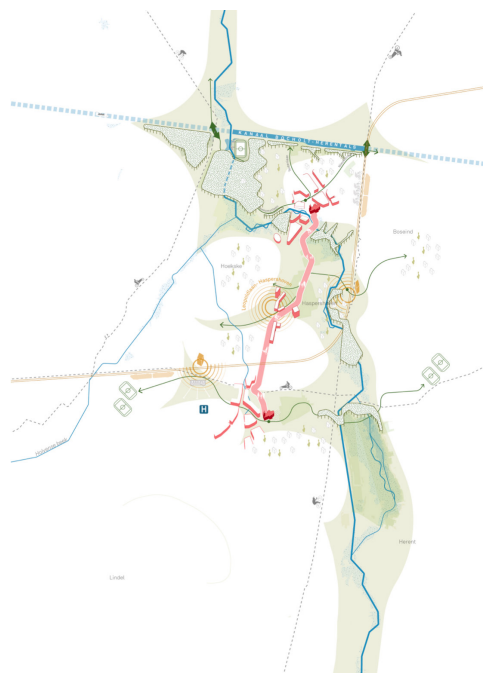
SDG 6.6 Protect and restore water-related ecosystems

Naast het ontharden van de parkeerplaats, wordt er ook naar gestreefd om de Cicindriabeek, die ingebuisd onder de Veemarkt loopt, te zuiveren en terug open te leggen, zodat fauna en flore terug kunnen heropleven in de historische beek.

PROJECTDETAILS

BOUWHEER:	Stad Sint-Truiden
LOCATIE:	Speelhoflaan, Sint-Truiden
OPPERVLAKTE:	+/-4,5 hectare
BUDGET:	1.509.079,31 € (excl. BTW, erelonen)
TEAM:	a2o field, Antea Group
PROGRAMMA:	Ontharding van een randparking om plaats te maken voor een groenblauwe schakel in het centrum van Sint-Truiden

Dommelvallei Pelt

SDG 6.6

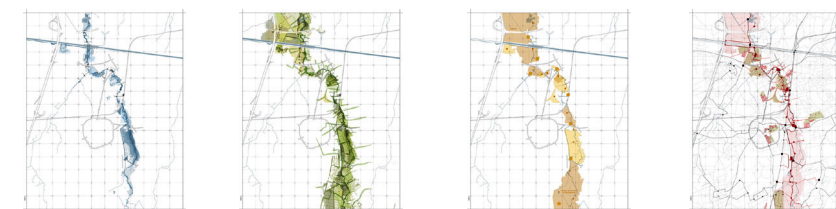
Protect and restore water-related ecosystems

In opdracht van de VMM en de gemeente Pelt hebben we een ruimtelijke visie gemaakt voor de Dommelvallei in Pelt. Bij het werken op macroschaal is het urgent om kennis op te halen van de specifieke context, kennis over het plaatselijke watersysteem en de capaciteit daarvan, kennis over de plaatselijke cultuur en de rol die het water daarin speelt. De studie voor de Dommelvallei in Pelt illustreert de complexiteit. Pelt is een fusiegemeente waarvan de kernen Neerpelt en Overpelt vroeger ruwweg werden gescheiden door de rivier de Dommel; nu ligt deze Dommel echter in het hart van de fusiegemeente. Ze biedt kansen om meer infiltratiegebieden,

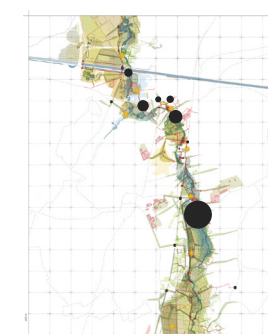
waterbuffers en natuurelementen te scheppen, en de betekenis voor leefbaarheid, landbouw en recreatie te verhogen. De beide deelgemeentes vormen samen een typische Vlaamse 'nevelstad', waar verstedelijking, industrie, landbouw en natuur in een patchwork van fragmenten zijn samengelegd. In verschillende patches bestaan ook verschillende kansen en tegenkanten met betrekking tot het versterken van de waterinfrastructuur.

Door de opmaak van een analytische atlas werd de gelaagdheid van de riviervallei in kaart gebracht. Deze atlas toont de systemen van de Dommel en schetst nieuw perspectief waarin de riviervallei centraal komt te staan. Het ontwerp onderzoek heeft voortgebouwd op de analyse met als resultaat een palet aan ruimtelijke interventies die met elkaar samenhangen. Oplossingen voor beter waterbeheer zijn te koppelen aan andere transitie zoals meer groen, meer biodiversiteit, meer ruimte voor recreatie, betere verbindingen voor actieve weggebruikers. In Pelt leverde dit een coherent instrumentarium op om zeer uiteenlopende structuren te versterken en ingrepen aan te reiken, die nader onderhandeld kunnen worden in gesprekken tussen alle betrokken actoren. Het ontwerp luik van dit werk biedt een wenkend perspectief op een groenere omgeving en legt de basiskwaliteit vast.

Thematische visiekaarten

Bepalen deelprojecten

PROJECTDETAILS

BOUWHEER: Gemeente Pelt - Vlaamse Milieu Maatschappij (VMM)
LOCATIE: Pelt
TEAM: a2o field, Multiple
PROGRAMMA: Studie naar de verankering van de Dommelvallei in het hart van de gemeente Pelt (fusiegemeente van Neerpelt en Overpelt). In de studie zijn meerdere thema's gelijktijdig onderzocht: hydrologie en waterbeheer, ecologie en landschapsontwikkeling, cultuur en identiteit, publieke ruimte en ontwikkeling, planologische context en tools.

Vooruitstreven waterbeleid Timelab, Gent

SDG 6.1 *Safe and affordable drinking water*

Al het water dat we gebruiken komt uit de natuur. Zij het via grondwater, rivieren of directe opvang van regen. Van wie is dit water? Hoe kwalitatief en stabiel is dit water? Wie bepaalt de prijs? Hoe gebeurt het transport van water vandaag en hoe wordt de bevoorrading gegarandeerd en de overvloed geminimaliseerd? Het is een heel complexe zaak.

De weg die het stadswater aflegt is relatief lang en vol obstakels. Het water dat uit de kraan komt is 100% drinkwater, ongeacht waarvoor we het gebruiken. Alles wordt aan de bron gefilterd.

Daarnaast zien we meer en meer systemen van wateropvang en

-gebruik op het niveau van een gebouw. We filteren enkel wat we nodig hebben en passen de waterbehandeling aan aan de lokale toepassing. Hier legt het water een kortere weg af, maar kent dan weer heel wat andere obstakels zoals kwaliteit en bevoorrading.

Hoe ziet de toekomst van onze waterhuishouding eruit? De meningen zijn verdeeld. De efficiëntie van een decentraal model versus de flexibiliteit van een lokaal systeem. Maar is er een combinatie te maken? Via het project Waterwijs werd dit voor Timelab onderzocht.

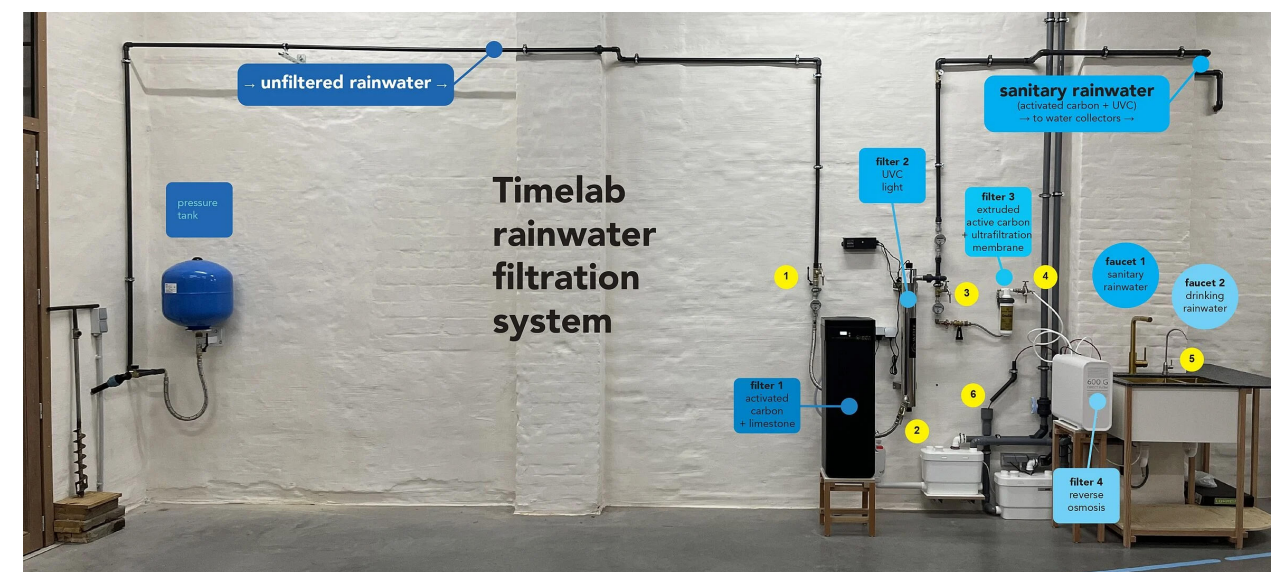
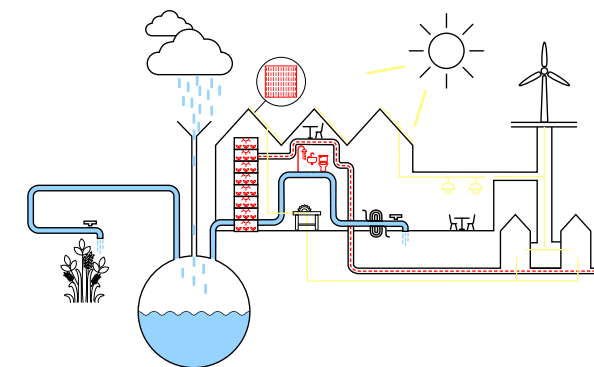
Als resultaat van historisch, geografisch en sociaal onderzoek in de buurt werd overgegaan tot het bouwen van een eigen waterzuiveringsinstallatie om in de eigen waterproductie te voorzien.

De installatie zuivert regenwater, opgevangen op het 600m² grote dak van Timelab, en zet dit in als drinkwater en sanitair water. Dit volledige proces staat onder controle van Farys, die op gezette tijdstippen de kwaliteit controleren. De hele installatie heeft 4 verschillende filteringen en 6 tappunten waarop metingen worden gedaan. Ten allen tijden weet men hoeveel energie het proces kost, wat het verbruik is en voor welke doeleinden het water wordt gebruikt.

De installatie is opgesteld als

een informatieve tentoonstelling die helpt om het debat te voeren over decentrale of centrale waterproductiesystemen. Dankzij het onderzoekswerk van een uiterst divers team van experts en de effectieve bouw van de installatie is het mogelijk om stadswater te vergelijken met gefilterd regenwater. Niet alleen op basis van kostprijs of kwaliteit, maar het hele systeem wordt in kaart gebracht.

Daarnaast geeft Timelab ook alle informatie vrij om zelf een installatie te bouwen of de investeringskost te berekenen. Hiervoor kan je terecht op de wiki.timelab.org

PROJECTDETAILS

BOUWHEER: Timelab
LOCATIE: Kogelstraat Gent
OPPERVLAKTE: 1.692 m² (renovatie) + 680 m² (uitbreiding)
TEAM: a2o architecture (architectuur), a2o detail (interieur), a2o radar (proces)
PROGRAMMA: Transformatie van een brownfiel (vermicellifabriek) tot een kunstencentrum met ruimte voor projecten, kunstenaars en organisaties die tot doel hebben burgers te voorzien van informatie, kennis en vaardigheden om "het gedrag van de stadsbewoner te veranderen".

Veerkrachtige stadstuin Sint-Anna, Sint-Truiden

SDG 6.5 Implement integrated water resources management

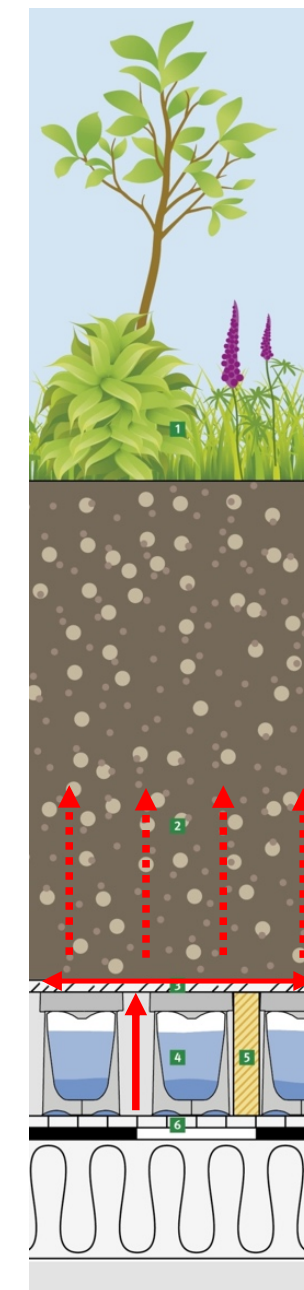
In het woonontwikkelingsproject in het centrum van Sint-Truiden zijn drie collectieve (binnen-) tuinen voorzien, de bostuin aan de noordzijde van het project, de Haspengouw tuin centraal in het project en de watertuin aan de Abdijstraat. De binnentuinen vormen rustpunten in het project en zijn zo vormgegeven dat er geen voertuigen van de brandweer of ander noodverkeer in de tuinen hoeven te komen. Hierdoor kunnen de binnentuinen volledig groen worden ingericht en zullen deze ruimtes werken als natuurlijke en koele rustruimtes in het project.

De bostuin is een collectieve

groene binnentuin die volledig op volle grond gelegen is, maar niet toegankelijk is voor buitenstaanders. De Haspengouw tuin wordt echter bovenop het dak van de ondergrondse parking geplaatst, door toepassing van een intensief groendak toegepast. De onderkant van dit pakket bestaat uit een retentielaag, waaruit 250m³ capillair water per hectare opgezogen kan worden door verticale kernen. Een filter en capilaire laag (doek) zorgt voor de horizontale verplaatsing van het water. Door de juiste samenstelling van de substraatlaag in opbouw wordt de daktuin hierdoor permanent voorzien van water. Door middel van verdamping wordt het hemelwater bovendien op grote schaal herbruikt in de buitenruimte, met actieve koeling van de omgeving tot gevolg. Aanvullend is een hemelwaterput van 75m³ voorzien, van waaruit actieve bevoeiing van de daktuin gedurende droge periodes kan gebeuren. Dit kan door het aanvullen van het statisch waterdak, of via bevoeiing met druppelsslagen via de bovenzijde van het grondpakket. Op deze manier ontstaat een robuuste daktuin waarop zelfs de bomen en de struiklagen een langdurige droogte gedurende de zomer kunnen overleven zonder dat er drinkwater dient gebruikt te worden voor de bevoeiing.

Het plein aan de Abdijstraat geeft ademruimte aan deze belangrijke publieke verbinding doorheen de

stad. Het project springt terug ten opzichte van de Abdijstraat en creëert hiermee ruimte voor een watertuin, parallel aan de ingekokerde Cicindria-beek. Dankzij deze ingreep wordt het onzichtbare ondergrondse water beleefbaar aan de oppervlakte. De watertuin maakt de waterdynamiek doorheen het jaar zichtbaar, en zorgt daarnaast voor de nodige verkoeling op een warme zomerdag.

PROJECTDETAILS

BOUWHEER:	vzw Sint-Anna
LOCATIE:	Abdijstraat, Stenaertberg, Clement Cartuyvelsstraat, Sint-Truiden
OPPERVLAKTE:	25.230 m ² bovengronds, 10.542 m ² ondergronds
TEAM:	a2o architecture, Archipelago, NU Architectuuratelier (architectuur), a2o field (landschap), Macobo (stabiliteit + speciale technieken)
PROGRAMMA:	Stedelijk inbreidingsproject met 113 appartementen, 11 stadswoningen, 11 assistentiewoningen, 53 zorgkamers, 16 aangepaste verblijven, dagateliers, 5 commerciële ruimtes, een lokaal dienstencentrum en een crèche.

Verzekert toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen

SDG7 onderstreept de essentie van toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen. Als architecten beseffen we maar al te goed dat energie niet alleen een voorrecht is, maar een noodzakelijkheid voor een welvarende samenleving.

Binnen onze ontwerpen streven we dan ook naar energie-efficiëntie door het integreren van slimme technologieën en duurzame praktijken. Van zonnepanelen, over geavanceerde isolatie tot windturbines, we omarmen oplossingen die niet alleen de energiekosten verlagen, maar ook de ecologische impact minimaliseren.

We zetten zoveel als kan in op het ontwerpen van structuren die zelfvoorzienend zijn, waarbij energieopwekking en -verbruik in harmonie zijn met de omgeving. Op de manier streven we naar een wereld waarin iedereen toegang heeft tot betaalbare, betrouwbare en duurzame energie, en waarin de gebouwde omgeving bijdraagt aan een leefbare en veerkrachtige toekomst.

Stakeholderbevraging

Architectuur en duurzame energie zijn inherent aan elkaar verbonden. Toch blijkt dat hierin voor de ingenieurs een sturende rol dienen op te nemen. Als architecten zit onze kracht vooral in het aangenaam en leefbaar maken van ruimtes en gebouwen waar technieken de overhand lijken te hebben.

(foto a2o)

(foto Stijn Bollaert)

Duurzaam zijn betekent letterlijk dat onze menselijke activiteiten op de lange termijn houdbaar blijven voor toekomstige generaties en geen negatieve impact hebben op de planeet. Liefst maken we zelfs gebouwen met een 'positieve footprint', die meer teruggeven dan ze gebruiken. We zoeken daarvoor steeds naar manieren om dit op een zo 'low tech' mogelijke manier te doen en streven ernaar lucht, water en bodem te zuiveren, biodiversiteit te creëren en meer energie op te wekken dan we gebruiken.

Om energieleverend te worden maken we gebruik van de Trias Energetica tijdens het ontwerpen. Door grondig te isoleren wordt de warmtevraag in de winterperiode sterk beperkt. Hierbij gaan we steeds verder dan de op dat moment geldende EPB-eisen. Door beperking van het percentage glas in de gevels en passieve zonwering

wordt tevens de koudevraag in de zomer sterk beperkt. Hierbij is ook het energieconcept van groot belang, deze heeft invloed op het energieverbruik, de onderhoudskosten en de uitstoot van broeikasgassen tijdens de hele levensduur van het gebouw. We zoeken hier naar manieren om de kracht van de natuur in te zetten in onze energieconcepten. Warmte en koude uit de grond, en de lucht uit de omgeving vormen de perfecte basis voor de klimatisatie van een gebouw. Zon en wind kunnen de benodigde energie vlot leveren.

Daarnaast is slim ontwerpen cruciaal. Gedeeld gebruik van ruimtes, waardoor we minder moeten bouwen. Gebouwen die zich makkelijk laten aanpassen waardoor de noodzaak voor extra bouwen wegvalt. Duurzaam ontwerpen vraagt om een holistische en geïntegreerde benadering.

“
**Duurzaam ontwerpen
vraagt om een
holistische en
geïntegreerde
benadering.**

Relighting kantoor a2o Hasselt

Living Lab De Nayer, Sint-Katelijne-Waver

Windturbine Broekerwinning, Hasselt

Energyhub TimeLab, Gent

Relighting kantoor a2o Hasselt

In 2022 werd overgegaan tot de re-lighting van ons kantoor in Hasselt. De initiële armaturen (type TL5), waren in 2008 - toen we het gebouw inrichtten - zeer energie efficiënt. 12 jaar later bestaan er duidelijk betere toestellen op de markt en haalden we met de vervanging een aantal ambities:

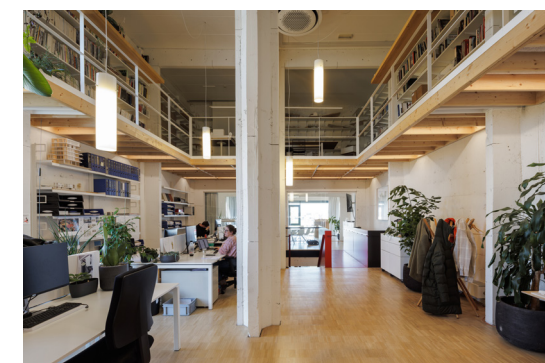
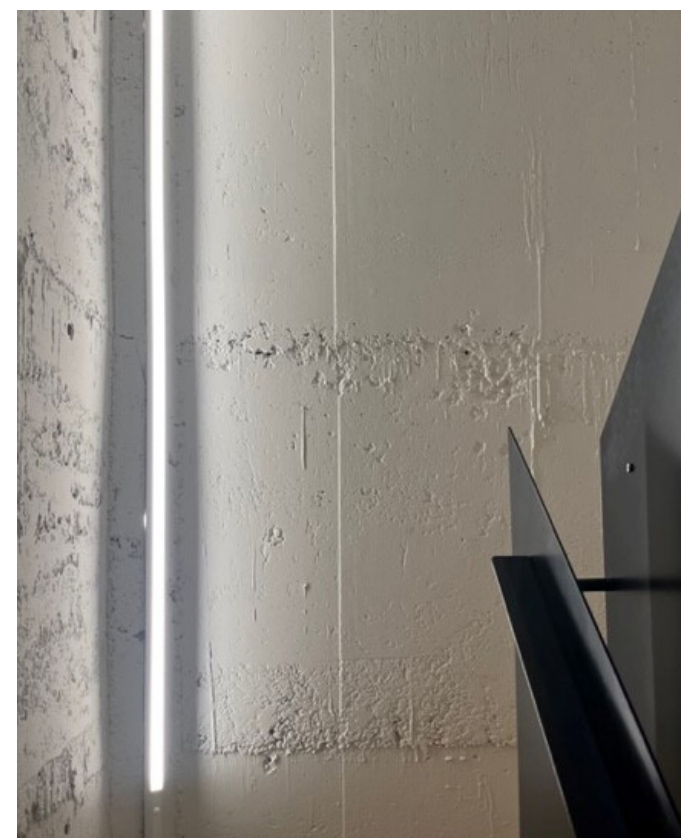
- Lager en efficiënter energieverbruik
- Hogere lichtsterkte
- Verhoging lichtcomfort
- Daglichtsturing
- Uniformer en natuurlijker licht
- Aanwezigheidsdetectie
- Optimalisatie van de onderhoudskosten

De studie en de uitvoering was in handen van Light Factory uit Kermt/Hasselt. Een partner die al jarenlang met ons samenwerkt en

ook bij de bouw in 2008 instond voor de levering en plaatsing van de verlichtingsarmaturen. Als lokale partner hebben wij met hen door de jaren heen een duurzame relatie opgebouwd.

Voor ons was een belangrijke drijfveer om tot relighting over te gaan dat we naast de voordelen die we hierboven hebben opgesomd ook een lichtsturing en aanwezigheidsdetectie konden toevoegen. In de kantoren waar deze technologie werd toegepast werd vroeger 's morgens het licht aangestoken. In het beste geval werd 's avonds het licht uitgedaan. Dankzij deze technologie hebben we kunnen vaststellen dat deze verlichting nu alleen brandt wanneer er activiteit is. We ramen de energiebesparing van deze ingreep tot 70 procent in sommige lokalen.

Parallel met deze investering is er ook een plan uitgerold om de collega's op de werkvloer attent te maken op het feit dat iedereen op zijn verdieping de lichten dooft bij inactiviteit en zeker wanneer men op het einde van de werkdag vertrekt. Dankzij een algemene schakelaar kunnen daarenboven de lichten van het gehele gebouw centraal afgeschakeld worden wanneer de laatste persoon vertrekt.

Living Lab De Nayer, Sint-Katelijne-Waver

SDG 7.a

Promote access to research, technology and investments in clean energy

Het Living Campus-gebouw op onderwijsite De Nayer wordt de nieuwe thuis van de studenten technologie van hogeschool De Nayer. Bij het ontwerp van dit onderwijsgebouw werd extra aandacht besteed aan het ontwerp van het energiesysteem, met als doel het gebouw als levend studieobject ten dienste te stellen van de studenten technologie.

Een eerste ingreep is het blootleggen van alle technieken: luchtkanalen, buizen en kabelgoten lopen zichtbaar over het plafond, terwijl een kleurcode de functie eenvoudig herkenbaar

maakt. Daarnaast bevindt het multifunctionele dakterras zich rond en tussen de luchtgroepen, die je overigens vanuit de lestoren ook goed kan zien. De technische ruimte in het gebouw is dan weer met glaswanden en ramen zichtbaar gemaakt en heeft voldoende overmaat om een klasgroep te ontvangen. Deze radicale aanpak zorgt voor een stoere en robuuste esthetiek die mooi past voor het hoofdgebouw van de technologiecampus.

Door sensoren te plaatsen kan het onzichtbare daarenboven meetbaar gemaakt worden: verbruik en opbrengst, luchtsnelheid, temperatuur, CO2, waterverbruik, dataverbruik... Alles wordt geregistreerd en doorgegeven aan het gebouwbeheersysteem. De informatie kan via een online platform in realtime of in logboekvorm geraadpleegd worden door de studenten.

Een vast ritme van schachten in de gevel maakt het bovendien mogelijk de technieken eenvoudig te onderhouden, te upgraden en te vervangen. En ook hier is er ruimte voor experiment. Zowel in het gebouw als op het dakterras zijn proefopstellingen welkom. Zo kunnen nieuwe technologieën als eerste op het Living Campus Gebouw uitgetest en geanalyseerd worden, of kunnen uitvindingen van (doctoraats-)studenten hun eerste praktijkproef doorstaan.

Door het (energie-)verbruik op een eenvoudige en laagdrempelige manier zichtbaar te maken kunnen we tot slot een mentaliteitsshift in gang zetten. Onderandere door het delen van verbruiksstatistieken op plekken

waar ze de meeste impact hebben, zoals afvalstatistieken in het cafeteria, waterstatistieken in het sanitair... kan er ingezet worden op een energiebewuste toekomst.

PROJECTDETAILS

<u>BOUWHEER:</u>	KU Leuven
<u>LOCATIE:</u>	Sint-Katelijne-Waver
<u>BUDGET:</u>	11.835.000 € (excl BTW, erelonen)
<u>TEAM:</u>	a2o architecture (architectuur), Arcade Engineering (stabiliteit + speciale technieken)
<u>PROGRAMMA:</u>	Future-proof onderwijsgebouw dat eveneens dienst doet als leerobject.

Windturbine Broekerwinning, Hasselt

SDG 7.2
Increase global percentage of renewable energy

De energievoorziening van de 68 sociale woningen van het a2o-project Broekerwinning in Kuringen werd initieel voorzien via een warmtenet op basis van geothermie. Het warmtenet voorziet alle woningen van verwarming via een ondergronds netwerk van geïsoleerde leidingen waarin warm water van 60 à 70 graden stroomt. Natuurlijke energiebronnen staan in voor de opwarming van het water, zoals warmtepompen die de energie uit de bodem halen. In 2020 besloot Cordium om, aanvullend op het warmtenet, een windturbine op het dak van het project te plaatsen.

Een windturbine op een dak is anders dan een windturbine op de grond. Deze turbine draait in alle windrichtingen en werkt al bij erg lage windsnelheden (vanaf 2 à 3 meter per seconde). Draaigeluiden zijn nauwelijks hoorbaar, erg belangrijk in een woonwijk.

Werken met hernieuwbare bronnen – warmte en wind – levert een energiebesparing van 130 MWh/jaar op en zorgt voor een CO2-reductie van 56 ton. Om te vergelijken: dit is het equivalent van bijna 30 middenklassewagens die 12.000 kilometer per jaar rijden.

SDG 7.1
Universal access to modern energy

Carien Neven, voorzitter Cordium: “Cordium neemt het voortouw om energiezuinig en betaalbaar wonen meer dan ooit te combineren. Het warmtenet en de windturbine voorzien onze sociale huurders op een ecologische, betaalbare manier van energie. Het woord eco-sociaal wonen is hier op zijn plaats.”

Matthias Diependaele, minister van Wonen: “Van dit project word ik nu eens echt warm: het is fantastisch om te zien hoe innovatie en energiezuinigheid hand in hand gaan bij Cordium. Als Vlaamse overheid kunnen we dat alleen maar toejuichen. Ook wij vinden het belangrijk dat sociale huurwoningen zo energiezuinig mogelijk gebouwd worden. Met de maatregelen die we opleggen, loopt de sociale woningbouw 5 jaar voor op de rest van de residentiële sector. Dat is niet alleen goed voor het klimaat, maar ook om een te hoge energiefactuur voor de sociale huurders tegen te gaan.”

PROJECTDETAILS

BOUWHEER:	Cordium
LOCATIE:	Broeker Winningstraat, Hasselt
BUDGET:	2.460.443,08 € (excl BTW, erelonen)
TEAM:	a2o architecture (architectuur), Establis (stabiliteit), Poelmans (speciale technieken)
PROGRAMMA:	20 sociale huurwoningen (appartementen) + ondergrondse parkeerkelder

Energyhub Timelab, Gent

SDG 7.2

Increase global percentage of renewable energy

Timelab is een werkplaats voor kunst, technologie en samenleving in Gent. Het bestaat uit een fablab, een artistiek residentieprogramma, maatschappelijk onderzoek en ontmoetingsformats waar kunstenaars, experts en geïnteresseerden elkaar, ideeën en inspiratie kunnen vinden.

Bij de lange zoektocht naar een nieuwe locatie werd uiteindelijk voor gekozen om een erfpact te nemen op de oude vermicelli-fabriek in de Kogelstraat in Gent. Gedurende de eerste twee jaar probeerde Timelab

de beschikbare ruimte beter te begrijpen door ze ter beschikking te stellen van de buurt. Ook wou het van die tijd gebruikmaken om meer inzicht te krijgen in de dynamiek met de buurt. Die overgangperiode paste perfect in het onderzoek van Timelab naar hoe ze zich voort zouden ontwikkelen in het stadsweefsel en welke productievormen ze zouden inbrengen in de stad. Zelfs voor en tijdens de renovatie konden buurtbewoners spontaan binnenwandelen in de oude fabriek of er een ruimte gebruiken. Toen het pand nog leegstond en er zelfs nog geen elementaire verwarming was, wilden mensen het al gebruiken voor een buurtbijeenkomst of voor bevestigingen en debatten. Of gewoon om er iets te tonen of te vertellen. Door het fabriekspand in te schakelen in het woon- en leefweefsel van de buurt ontstond er al meteen een sterke buurtdynamiek.

De verschillende ruimtes in Timelab zijn meervoudig inzetbaar en te gebruiken door externe bedrijven, organisaties of mensen. Daartoe werd het pand ingedeeld in compartimenten die kunnen worden afgesloten met gordijnen of kasten, met elk een eigen basissetting en modulair meubilair dat als een meccano kan worden gehermonteerd, afhankelijk van de noden van de gebruiker. Verschillende van deze ruimtes hebben basiscomfort, maar blijven “onaf”. Het zijn namenlijk

net die onaffe ruimtes die stad vandaag mist, die je uitnodigen om dingen anders te doen, om dingen anders te gebruiken dan waarvoor ze bedoeld zijn.

Op technisch vlak werd ervoor gekozen niet in te zetten op één centrale verwarming, maar gebruik te maken van verschillende pelletkachels, gas- en vloerverwarming en warmtepompen. Afhankelijk van de plek wordt een ander verwarmingssysteem gebruikt en kunnen ruimtes en verdiepingen afgesloten worden. Daarnaast

wordt leven volgens het ritme van de seizoenen gestimuleerd, door in de winter twee maanden van thuis uit te werken en te focussen op verdiepende reflectie en in de herfst een dikke trui of jas te dragen.

Voor de energieopwekking werden ruim 150 zonnepanelen op het dak geplaatst. Deze zorgen voor groene energie, waarvan de energieoverschotten door de buurt gebruikt kunnen worden. Op deze manier kan Timelab uitgroeien tot een energiehub voor de wijk.

PROJECTDETAILS

BOUWHEER: Timelab
LOCATIE: Kogelstraat Gent
OPPERVLAKTE: 1.692 m2 (renovatie) + 680 m2 (uitbreiding)
TEAM: a2o architecture (architectuur), a2o detail (interieur), a2o radar (proces)
PROGRAMMA: Transformatie van een brownfiel (vermicellifabriek) tot een kunstencentrum met ruimte voor projecten, kunstenaars en organisaties die tot doel hebben burgers te voorzien van informatie, kennis en vaardigheden om “het gedrag van de stadsbewoner te veranderen”.

Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie

SDG9 benadrukt de noodzaak van innovatie en infrastructuurontwikkeling als katalysator voor duurzame groei en welvaart. Als stedenbouwkundigen en landschapsontwerpers omarmen we deze uitdaging met een focus op het creëren van infrastructuur die niet alleen efficiënt is, maar vooral harmonieus samensmelt met het omringende groen.

Als bureau streven we daarnaast naar innovatie door het integreren van geavanceerde technologieën zoals 3D-printen en generatieve AI. Deze tools versterken ons ontwerpproces en stellen ons in staat om creatieve oplossingen te ontwikkelen die

zowel functioneel als esthetisch zijn, maar vooral ook verder gaan dan mogelijk met traditionele ontwerppraktijken.

Door voortdurend te innoveren en nieuwe technologieën te omarmen, blijven we streven naar de realisatie van een duurzame maatschappij en infrastructuur die klaar zijn voor de uitdagingen van morgen.

Stakeholderbevraging

Innovatie zit in het DNA van a2o verankerd en krijgt dan ook een belangrijke plek binnen onze bedrijfsvoering. Daarnaast wordt er, dankzij de groei van a2o, getracht om betrokken te worden bij (grote) infrastructuurprojecten, om zo onze kennis van landschapsontwerp in te zetten voor aangename infrastructuurprojecten.

(foto Stijn Bollaert)

(foto Valentine Van den Eynde)

Onze interdisciplinaire omgeving met ateliers, laboruimten, kantoren en tentoonstellingsruimten versterkt de uitgesproken onderzoekende houding van a2o. Onderzoek en experiment ligt bij ons steeds aan de basis van de zoektocht naar collectieve meerwaarde, maatschappelijk engagement en duurzame concepten.

We voelen ons thuis in de complexe en gelaagde hedendaagse realiteit en zoeken systematisch naar de latente kwaliteiten, opportuniteiten of uitdagingen van elke opdracht.

Ruimtelijke experimenten, imaginaire projecten of theoretische reflecties creëren een 'vrije onderzoeksruimte', een lab waar we de ruimtelijke impact en maatschappelijke consequenties kritisch kunnen testen. Enkel zo vermijden we te vervallen in generische oplossingen, banale strategieën of architecturale willekeur.

Deze ambitieuze houding ligt niet alleen aan de basis van elk 'gepast' antwoord maar streeft ook naar een doorgedreven reflectie binnen het team en een voortdurende innovatie. Een uitgesproken onderzoekende houding is voor a2o een basisattitude.

“ a2o is een broedplaats voor experiment en innovatie.

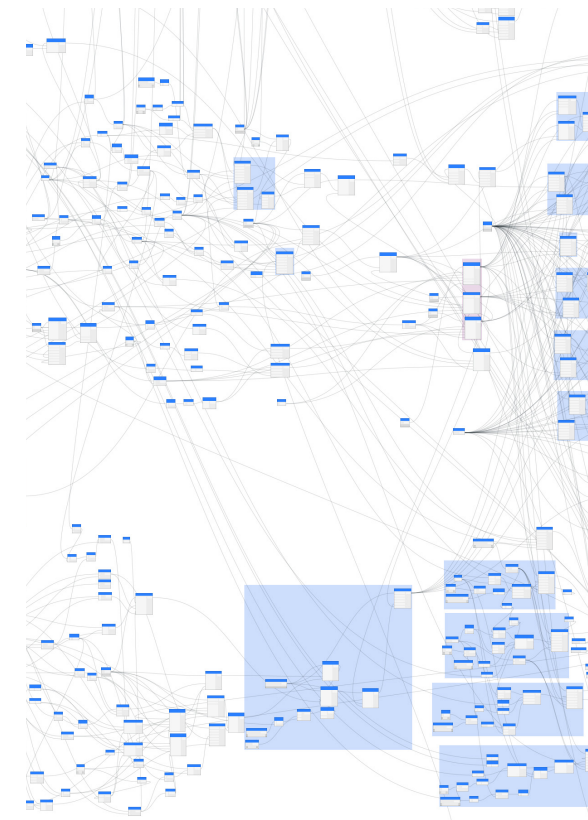
3D-printer

R0 x A201, Brussel

GenAI

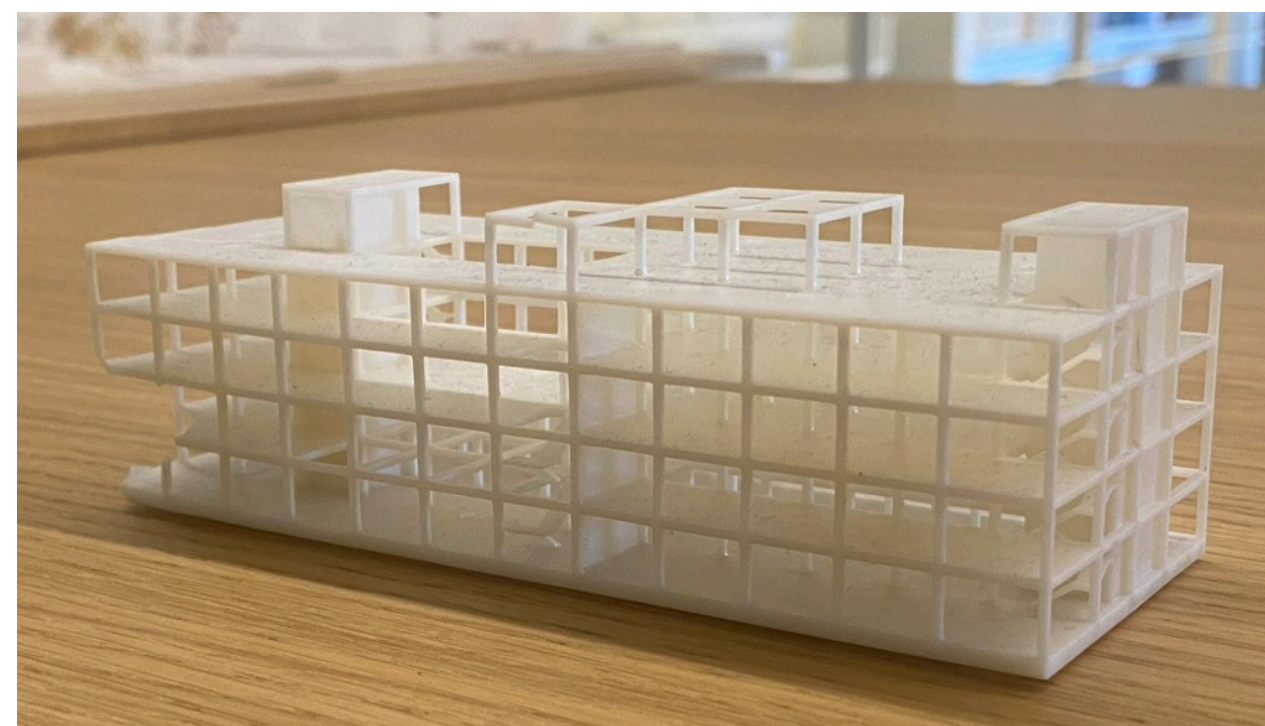
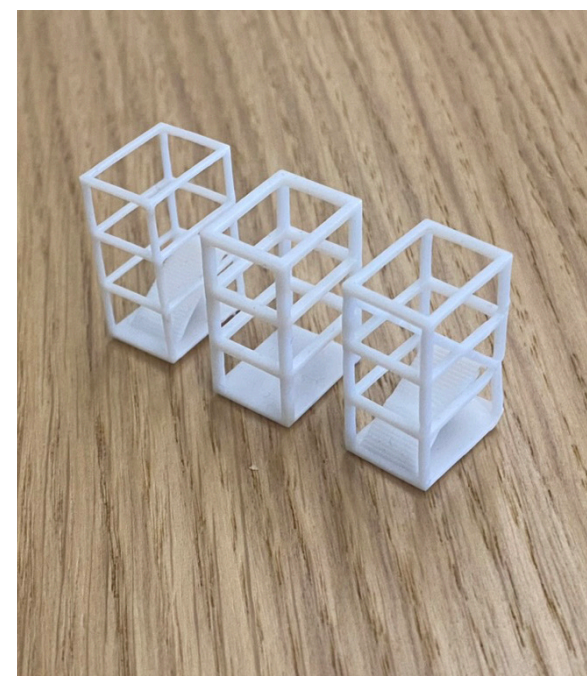
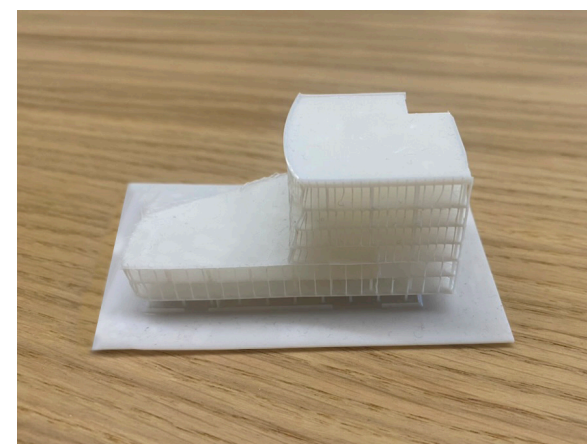
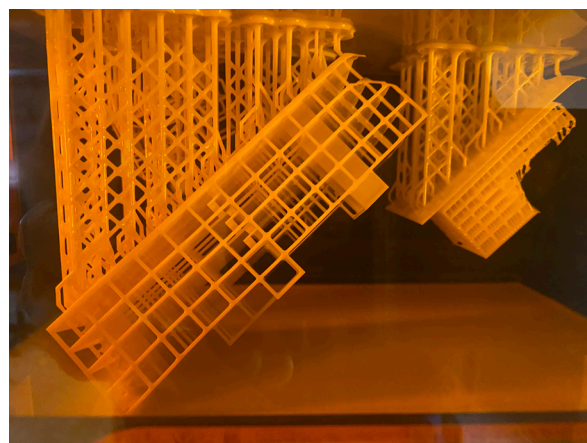
Parametrisch ontwerpen

3D-printer

In 2023 werd een 3D-printer van het type Crealiti 3D Halot Mage CL-103L aangekocht. Deze printer stelt ons in staat om, in de verschillende stadia van het ontwerpproces, afdrukken te maken van 3D-modellen.

Tijdens de eerste fases van het ontwerpproces kunnen zo bijvoorbeeld verschillende ontwerpopties met elkaar vergeleken worden. In daarop volgende fases kunnen steeds meer uitgewerkte modellen geprint worden. Deze kunnen onderandere gebruikt worden om snel een beeld te schetsen voor de opdrachtgever of andere stakeholders.

(foto a2o)

R0 x A201, Brussel

SDG 9.1

Develop sustainable, resilient and inclusive infrastructure

De weginfrastructuur van het huidige complex R0 x A201 is verouderd, complex, onveilig, en belemmert zachte weggebruikers en openbaar vervoer. De bestaande structuur is bovendien een barrière voor fauna en flora en scheidt de aanliggende woon- en werkgebieden. Het ontwerp voor het nieuwe complex, uitgewerkt door a2o-field en Multiple ism Besix-Stadsbader, moet daarom niet alleen een veilige infrastructuur, maar ook ruimte voor zacht verkeer creëren. Het moet bovendien een open ecologisch landschap bevatten waar de omliggende gebieden terug verbonden worden.

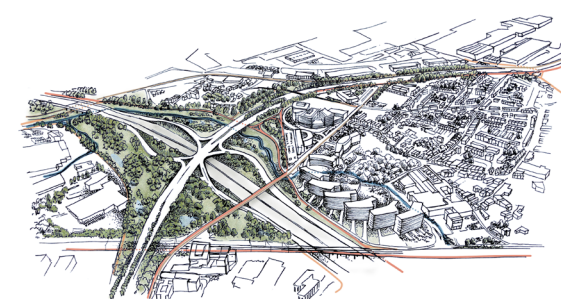
De heraanleg van de complexe infrastructuurknoop wordt benaderd als een stedelijke opgave. Een aanpak die zich beperkt tot het optimaliseren van de verkeersstromen is vandaag voorbijgestreefd. Er wordt daarentegen een aanpak voorgesteld waarin visies op infrastructuur, landschap en stedenbouw elkaar versterken.

Belangrijker dan de efficiënte doorstroming van het doorgaand verkeer, zijn de ontwikkelingsperspectieven en veranderingen voor de omliggende wijken. Nieuwe vormen van vervoer zoals een fietssnelweg, luchthaventram en ringtrambus zorgen voor een nieuwe dynamiek ter hoogte van Zaventem, Diegem en Diegem-Lo. Lokale vraagstukken zoals een gebrek aan kwalitatieve publieke ruimte, beperkte bereikbaarheid voor fietsers en voetgangers en het ontbreken van buurtvoorzieningen worden zo verbonden aan de functionele opwaardering van een verouderde infrastructuur.

Het nieuwe park dat ontstaat wordt ingericht als een experimenteel landschap. De uitzonderlijke context met de aanwezigheid van de Woluwe, de enorme hoeveelheid afstromend regenwater van de weginfrastructuur en het uitdagende hoogteverschil, wordt aangegrepen om een nieuwe en ecologische watermachine te ontwerpen als

teggengewicht voor de hardheid van de infrastructuur.

Stapsgewijs en met uiteenlopende scenario's wordt het spanningsveld tussen de landschapsontwikkeling en ecologie van de publieke ruimte enerzijds en toegankelijkheid en stedelijkheid anderzijds onderzocht en verfijnd.

PROJECTDETAILS

BOUWHEER: Besix - Stadsbader (ioV De Werkvennootschap)
LOCATIE: Brussel
TEAM: a2o field, Multiple ism
PROGRAMMA: Opstellen van een geïntegreerd stedenbouwkundig concept voor de heraanleg van het kruispunt van de R0 en de A201 nabij de luchthaven van Brussel.

GenAI

Generatieve AI ondersteunt a2o op verschillende manieren bij het ontwerpproces. We gebruiken het momenteel als tool en verkennen intens de zeer uitgebreide waaier aan toepassingen.

Ontwerpexploratie

GenAI helpt ons bij het verkennen van verschillende ontwerpmogelijkheden. Door specifieke inputparameters zoals ruimtevereisten, materialen, en esthetische voorkeuren in te voeren, kan de AI verschillende ontwerpen genereren die aan deze criteria voldoen. Dit kan architecten helpen bij het verkennen van nieuwe ideeën en het vinden van creatieve oplossingen.

Optimalisatie lay-out

Generatieve AI kan worden

gebruikt om optimale lay-outs te genereren voor ruimtegebruik, verkeersstromen, en natuurlijke lichtinval. Door verschillende lay-outopties te genereren en te evalueren op criteria zoals efficiëntie, gebruiksgemak en esthetiek, kunnen architecten beter geïnformeerde beslissingen nemen tijdens het ontwerpproces.

Duurzaam ontwerp

Generatieve AI kan worden gebruikt om duurzame ontwerpoplossingentegenereren door rekening te houden met factoren zoals energieverbruik, materiaalgebruik en ecologische impact. Door duurzaamheidsparameters in te voeren, kan de AI ontwerpen genereren die voldoen aan specifieke milieudoelstellingen en -vereisten.

Parametrisch ontwerp

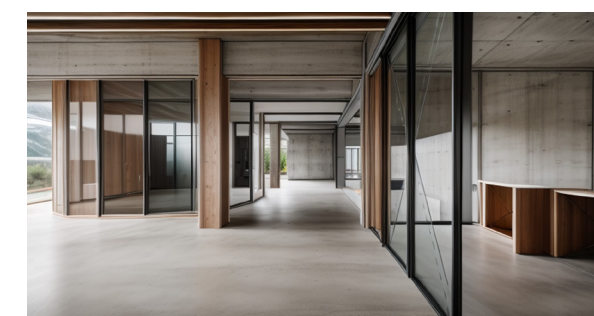
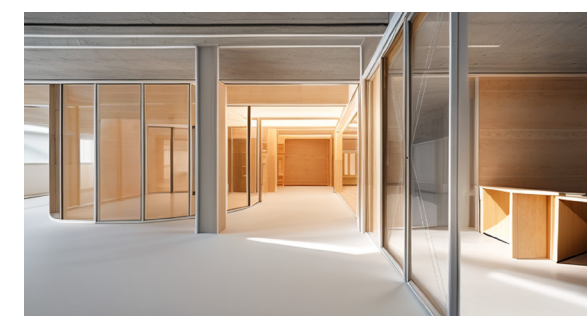
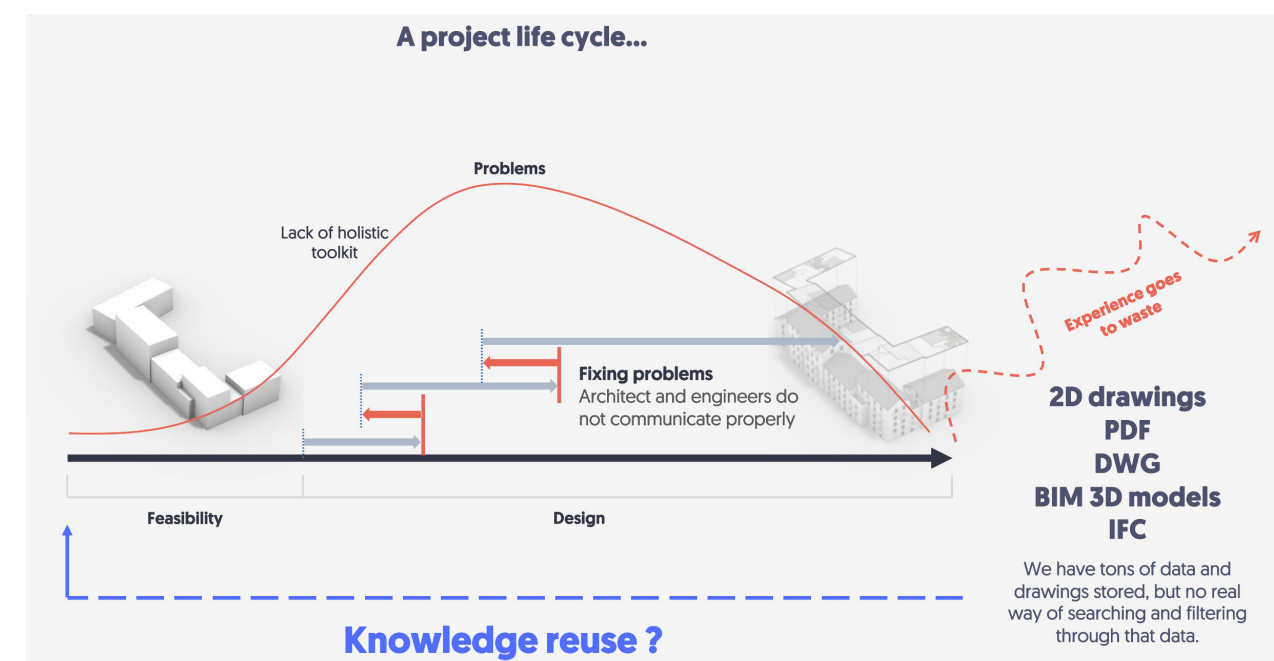
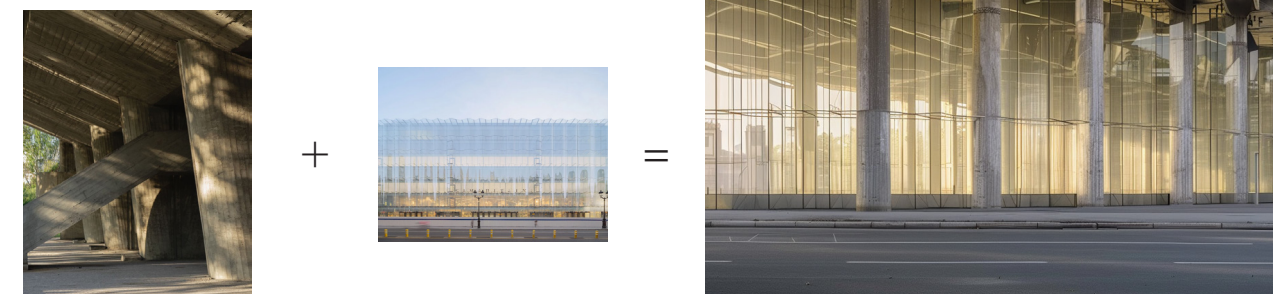
Generatieve AI kan worden gebruikt in combinatie met parametrisch ontwerpen om complexe geometrische vormen te genereren op basis van inputparameters en regels. Dit stelt architecten in staat om snel en efficiënt variaties van een ontwerp te verkennen en aan te passen aan veranderende vereisten.

Generatieve ontwerptools

Er zijn al verschillende generatieve ontwerptools beschikbaar die architecten kunnen helpen bij het automatiseren van repetitieve taken en het verkennen van

ontwerpmogelijkheden op een meer intuïtieve en interactieve manier.

Door generatieve AI te integreren in het ontwerpproces, kunnen architecten hun creativiteit vergroten, efficiëntie verbeteren en duurzamere oplossingen ontwikkelen.

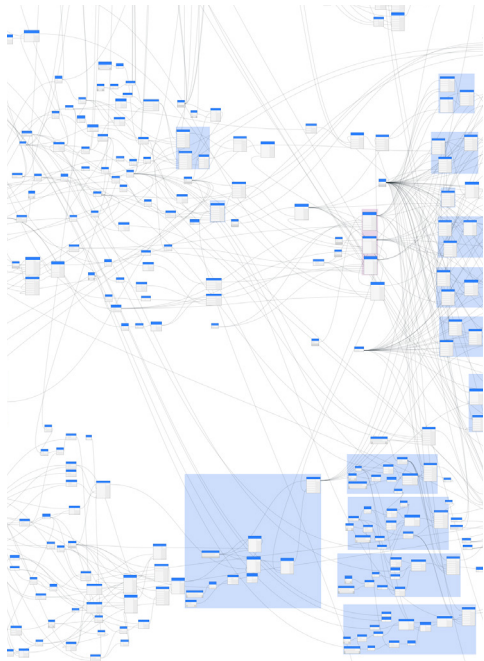

(beeld a2o)

“

Door in te zetten op Generatieve AI als ontwerptool, kunnen we beelden creëren waarmee we de klant kunnen inspireren. Door visueel te communiceren vanaf het prille begin, maken we gewoon betere projecten.

Parametrisch ontwerpen

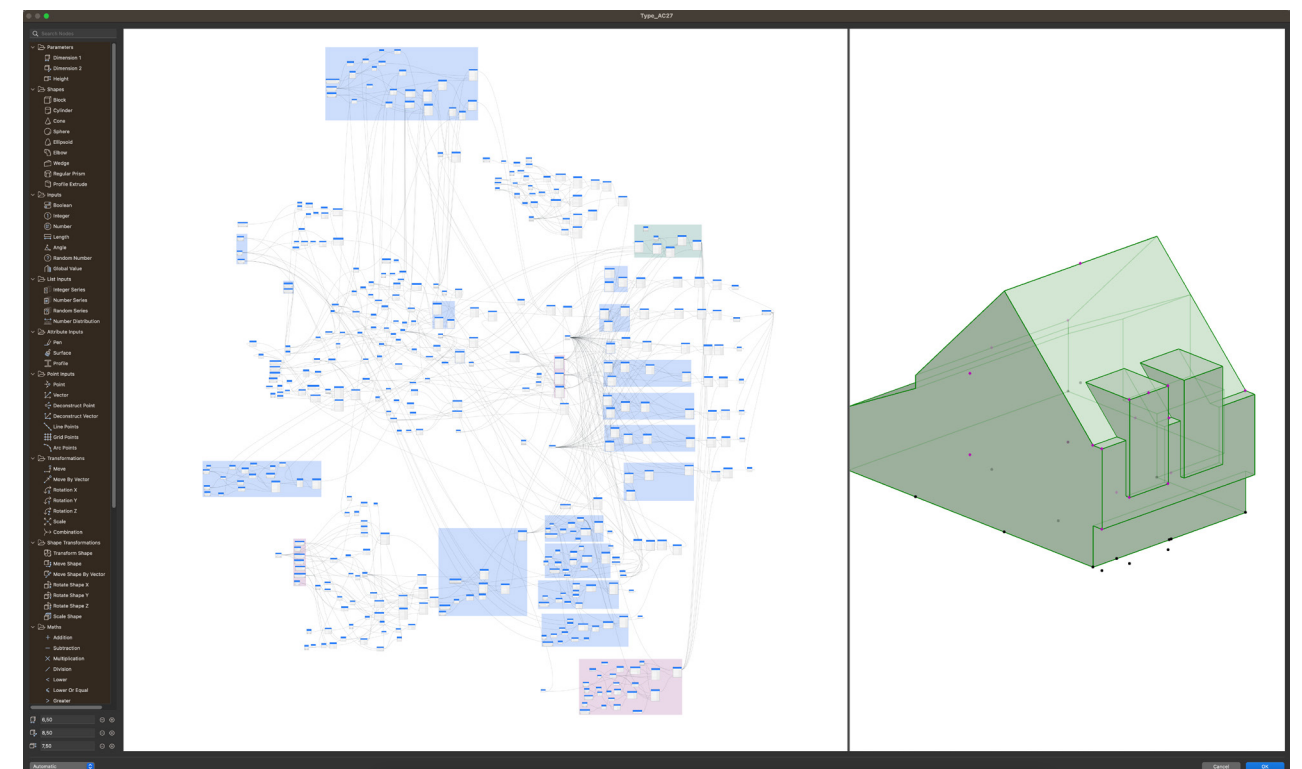
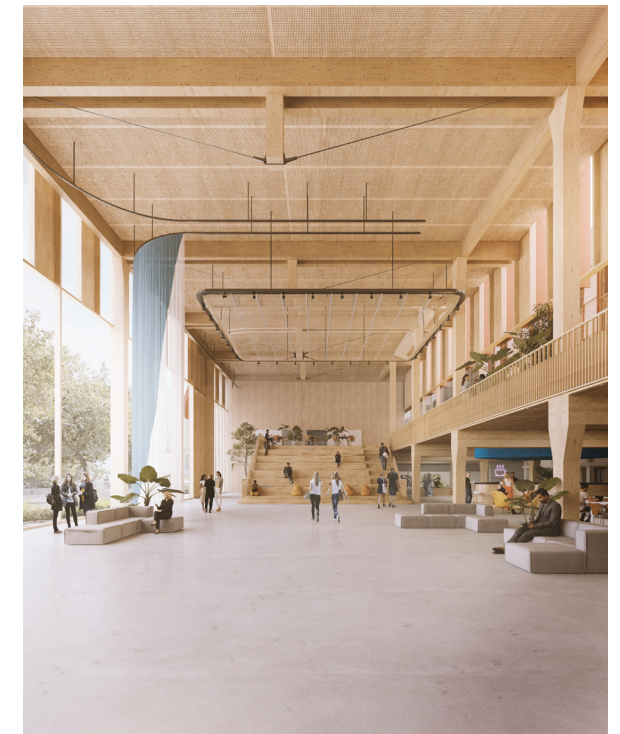
Parametrisch ontwerpen, (ook bekend als parametrisch modelleren) is een methode van ontwerpen waarbij parameters en regels worden gebruikt om de geometrische vorm van een object te definiëren. In plaats van statische, vastgelegde vormen te creëren, zoals bij traditioneel modelleren, worden bij parametrisch ontwerpen variabelen en parameters gebruikt om de vorm te bepalen. Deze parameters kunnen bijvoorbeeld afmetingen, verhoudingen, hoeken, en andere ontwerpelementen zijn.

Deze manier van ontwerpen heeft als voordeel dat het ontwerpproces meer onderbouwd en aanpasbaarder wordt.

Door parameters te wijzigen, kunnen ontwerpers snel meerdere iteraties van een ontwerpverkennen en analyseren, waardoor ze efficiënter kunnen werken en beter kunnen reageren op veranderende eisen of criteria. Bovendien maakt parametrisch ontwerpen het mogelijk om complexe geometrieën te creëren die anders moeilijk te bereiken zouden zijn met traditionele methoden.

We passen deze technologie toe tijdens de in beginfase om gebouwvorm te bepalen of in latere fases om deelaspecten van een gebouw te onderzoeken. Zo kan van ontwerpwijzigingen, snel de impact op daglicht en oververhitting bekeken worden. Of een dakstructuur die wordt ontworpen om met zo weinig mogelijk verspilling van de materiaal de overspanning te kunnen maken. Onze software stelt ons zo in staat om innovatieve en functionele gebouwen te ontwerpen. En nog verdergaand kan ze ook gebruikt worden om adaptieve architectuur te ontwerpen. Denk hierbij aan gebouwen die kunnen reageren op veranderende omstandigheden.

Door de toenemende rekenkracht van computers in combinatie met 3d-ontwerpsoftware behoort het parametrisch ontwerpen nu tot een van de ontwerptools die we als kantoor kunnen inzetten om beter doordachte ontwerpen te maken.

Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen

SDG4 richt zich op kwalitatief hoogwaardig onderwijs voor iedereen, en dit ondermeer door het bouwen van onderwijsfaciliteiten met aandacht voor kinderen, mensen met een beperking en gendergelijkheid, die een veilige, geweldloze, inclusieve en doeltreffende leeromgeving bieden voor iedereen. Als voorstanders van inclusief onderwijs en capaciteitsopbouw, zetten we ons in om deze doelstelling te verwezenlijken.

We erkennen dan ook de rol van educatieve instellingen als kernen van kennis en gemeenschap. Al sinds jaar en dag zet a2o sterk in op het ontwerpen van scholen.

Hierbij streven we naar het creëren van onderwijsruimtes die niet alleen inspireren en informeren, maar ook gelijke kansen bieden aan allen, en zo bijdragen aan een rechtvaardige en inclusieve samenleving.

Stakeholderbevraging

a2o wordt gezien als een expert in het bouwen van onderwijsinstellingen, een rol die ons in staat stelt om verandering te initiëren en nog meer in te zetten op inclusieve scholenbouw.

(foto Stijn Bollaert)

(foto Stijn Bollaert)

Als architecten streven we er steeds naar om leerplekken coherent in één schoolomgeving vorm te geven. We gebruiken in het ontwerpproces hiervoor het begrip 'sfeer', de sfeer van een ruimte of plek wordt namelijk bepaald door architecturale kenmerken. Denk aan: overdekt of open lucht, met harde, zachte of levende (planten) materialen, geborgen of zeer open, veilig of een tikkeltje avontuurlijk...

Bovendien is sfeer een begrip dat ruimte tot interpretatie laat in de beginfase van een ontwerpproces. Door de sferen goed vorm te geven, ontwerpen we een passend decor voor het leren, waarbij een eigen sfeer voor elke plek kan bijdragen aan een waaier van leeractiviteiten. Door de sferen complementair te ontwerpen, kan er op maat van verschillende noden onderwijs ontwikkeld worden, wat de harmonische persoonlijkheidsontwikkeling bevordert.

Het begrijpen van de samenhang tussen binnen en buiten is een deel van de 21e-eeuwse kennis. Het geeft jonge mensen inzicht in de uitdagingen van nu. Weelderige begroeiing beschermt ons tegen de verschroeiende opwarming, bevordert ons mentaal welbevinden en nodigt uit tot beweging; een natuurlijke speelplaats vermindert zelfs pestgedrag op school. Leerlingen kunnen zich in deze omgeving ontwikkelen tot individuen die biodiversiteit en klimaatadaptatie ten volste begrijpen. Als ze hier actief kennis mee maken, leren ze principes die ze levenslang kunnen toepassen. We ontwerpen daartoe scholen die niet enkel een uitnodiging zijn tot leren, maar zeker ook tot spelen, tuinieren, voedsel kweken, sporten...

“
Een leerling heeft 3
leraren:
de andere leerlingen,
de leerkrachten
en de ruimte.

Otto Seydel, 2004

Onderwijsgebouwen maken een belangrijk onderdeel uit van het portfolio van a2o. Doorheen de jaren werden scholen over heel limburg, en later ook in het Brusselse, ontworpen door a2o. Hierbij wordt steeds de nodige aandacht gegeven aan het creëren van veilige en inclusieve schoolgemeenschappen. Om dit te bekomen worden de gebruikers van de scholen vanaf dag 1 mee betrokken in het ontwerp. Daarnaast is onze kennis rond scholenbouw ondertussen zo uitgebreid, dat a2o gezien kan worden als expert in het ontwerpen van schoolinfrastructuur.

Naast SDG4 wordt er bij verschillende van onze onderwijsprojecten ook in doorgedreven mate rekening gehouden met andere duurzaamheidsdoelstellingen van de SDG's, zo bewijzen volgend onze volgende projecten.

KABO, Beringen
kleuter- en lager onderwijs

De Schatkist, Haren
kleuter- en lager onderwijs

KoBeL, Paal
kleuter- en lager onderwijs

HAST, Hasselt
secundair onderwijs

Virga Jesse, Hasselt
secundair onderwijs

VIIO, Borgloon
secundair onderwijs

Campus 44, Brussel
hoger onderwijs

PXL kunstschool, Hasselt
hoger onderwijs

Thomas More campus Geel
hoger onderwijs

Muziekacademie Chopin, Etterbeek
deeltijds kunstonderwijs

KABO, Beringen

SDG 4.a

Build and upgrade inclusive and safe schools

Het bestaande gebouw bood kans om een kwaliteitsvol en ruim bemeten leer- en leeflandschap te maken. Het historische gebouw is zodanig ingevuld dat er op de drie beschikbare bouwlagen elk een specifieke gebruikersgroep is gehuisvest. De kleuters op de begane grond, de basisschool op de eerste verdieping, en de leraarskamer op de tweede verdieping. Op het maaiveld liggen de klassen voor de kleuters. Deze liggen teruggeschoven onder een oversteek en enigszins verdiept waardoor overdekte speelplaatsen ontstaan op de grens tussen binnen en buiten. De lineaire schakeling zorgt ervoor dat alle kleuterklassen direct met de speelplaats verbonden zijn.

Op de eerste verdieping liggen de klassen van de basisschool. Deze bouwlaag wordt door de prominente vide met een grote tribunetrap met het maaiveld verbonden. De overmaat van deze verdieping is benut door een ruime gang te ontwerpen, waaraan verschillende klaslokalen en de gymzaal liggen. De gang is méér dan een circulatieruimte, het is door de genereuze afmeting een verblijfplaats voor de leerlingen die er kunnen spelen en werken.

Op de tweede verdieping, als een torentje met uitzicht naar drie windrichtingen, ligt de leraarskamer. Dit is een flexibele ruimte die is ingericht met modulaire meubels zodat de leraren er verschillende activiteiten kunnen organiseren, van geconcentreerd individueel werk tot vergaderingen met het hele team.

ENKELE ANDERE DOELSTELLINGEN

SDG9.1 - develop sustainable, resilient and inclusive infrastructures

Bij het ontwerp van de school werd een fietspad aangelegd tussen de mijnsite, een culturele en retailhub, en het centrum van Beringen. Via een aftakking van dit fietspad kan de overdekte fietsstalling van de school bereikt worden en worden ouders en kinderen gestimuleerd om met de fiets naar school te komen.

SDG11.4 - protecting the world's cultural and natural heritage

De badhuizen van de historische steenkoolmijn, waarin de school werd ondergebracht, zijn beschermd als monument en krijgen via dit project een tweede leven waarbij kinderen in leren in en over onze collectieve geschiedenis.

SDG 11.7 - provide access to safe and inclusive green and public spaces

Bij de aanleg van de speelplaats werd ervoor gekozen deze niet te verharderen, maar een natuurlijke, groene ruimte te ontworpen met natuurlijke spelelementen.

PROJECTDETAILS

<u>BOUWHEER:</u>	Vzw Katholiek Onderwijs Beringen en Lummen
<u>LOCATIE:</u>	Koolmijnlaan, Beringen
<u>OPPERVLAKTE:</u>	5.163 m ²
<u>BUDGET:</u>	5.355.104,91 € (excl. BTW, erelonen)
<u>TEAM:</u>	a2o architecture ism AAC architecture (architectuur), Fris in het Landschap (landschap), Bureau d'Etudes Greisch (stabiliteit), Cenergie (speciale technieken)
<u>PROGRAMMA:</u>	Herbestemming van de beschermde badhuizen van de steenkoolmijn in Beringen tot kleuter- en lagere school met buitenschoolse opvang.

De Schatkist, Haren

SDG 4.a

Build and upgrade inclusive and safe schools

De Schatkist te Haren, gelegen in een buurt in transitie, is een jonge school gesticht in 2015. Het bestaande gebouw bleek onder het grote succes al snel te klein en voldeed niet aan de huidige comforteisen waaraan scholen moeten voldoen. Het schoolbestuur, geconfronteerd met deze groeiende ruimtebehoeften, omarmde duurzaamheid als kernprincipe en koos voor een grondige renovatie en uitbreiding in plaats van nieuwbouw elders. Hiermee werd de bestaande infrastructuur behouden en de ecologische voetafdruk geminimaliseerd.

Door haar locatie, vlak naast een industrieterrein en de NAVO-site,

was het vanaf de eerste krijtlijnen belangrijk om, ondanks de harde omgeving van de school, een zachte cocon te creëren die naar binnen gekeerd is, en een warme thuis weg van huis biedt voor alle leerlingen.

ENKELE ANDERE DOELSTELLINGEN

SDG12.5 - sustainably reduce waste generation

Bij het bestaande gebouw werd uitgegaan van maximaal behoud van de aanwezige draagstructuur, en zelfs niet-dragende wanden. Op deze manier kon sloopafval beperkt worden.

SDG11.6 - reduce the environmental impact on cities

Voor het nieuwbouwgedeelte werd uitgegaan van een structuur in CLT, wat zorgt voor een rationele opbouw. Bij het ontwerp van de CLT-structuur werd uitgegaan van maximale prefabricatie, wat het budget en de uitvoeringstermijn positief beïnvloedden, en de overlast op de school beperkte. Dankzij de hogere energetische prestaties en CO2-opslag van hout, wordt ingezet op minimale klimaatimpact.

SDG6.4 - increase water-use efficiency and ensure fresh water supplies

De school implementeert een duurzaam waterbeheer door het regenwater op te vangen in een regenwaterput en infiltratieput en hiermee oa. wc's, wasmachines, tuinwerk en buitenkranen

van water te voorzien. Om dit mogelijk te maken, wordt het dak van het bestaande gebouw vrijgesteld van een groendak, om de regenwaterrecuperatie niet te hinderen.

SDG8.6 - promote youth employment, education and training

Voor de realisatie van het vast binnenmeubilair en de buitenspeeltoestellen werkte het schoolbestuur samen met de VZW Fix, een organisatie die sociaal verantwoorde oplossingen aanbiedt voor bouw- en renovatiewerken in Brusselse scholen en andere publieke infrastructuur. Laaggeschoolde werkzoekenden doen er tot twee jaar praktijkervaring op, krijgen cursussen Nederlands en worden begeleid. Na het traject kunnen ze elders aan de slag.

PROJECTDETAILS

<u>BOUWHEER:</u>	SmdB De Schatkist vzw
<u>LOCATIE:</u>	Arthur Maesstraat, Haren
<u>OPPERVLAKTE:</u>	2.100 m2
<u>BUDGET:</u>	5.071.020 € (excl. BTW, erelonen)
<u>TEAM:</u>	a2o architecture (architectuur), a2o field (landschap), NeyWOW (stabiliteit), Studiebureau boydens part of SWECO (speciale technieken)
<u>PROGRAMMA:</u>	Een duurzame, veilige en inspirerende leer- en leefomgeving in een omgeving van bedrijvigheid.

04

OVERIGE ACTIES

Hoewel prioritaire SDG's werden vastgelegd, beperkt duurzaamheid binnen a2o zich natuurlijk niet tot deze zes duurzaamheidsdoelstellingen. Ook voor de overige SDG's worden geregeld acties ondernomen die het vermelden waard zijn in dit duurzaamheidsverlag.

(foto a2o)

Onderzoeksproject HOUSE

De vergrijzing van de bevolking is één van de belangrijkste uitdagingen van de 21ste eeuw. De sterke stijging in het aantal ouderen zal een aanzienlijke impact hebben op de huisvestingssector, die momenteel niet is aangepast aan deze heterogene bevolking, en zal een uitdaging vormen voor het huidige en toekomstige huisvestingsbeleid.

Naast objectieve architecturale parameters voor huisvesting is er een groeiende vraag om rekening te houden met het subjectieve welzijn van mensen. In dit project identificeren UHasselt, VUB en PXL, in samenwerking met oa. a2o, heterogeniteit onder ouderen en onderzoeken ze hoe innovatieve huisvesting zou kunnen bijdragen aan het subjectief welzijn van ouderen.

Welzijn op het werk

Samen met de dynamische partners Spartan Athletics en ITZU Training werd een programma rond welzijn op het werk uitgewerkt.

Er werd gestart met een 'wellness-check', waarbij onderzocht werd waar iedereen zowel mentaal als fysiek stond. Vervolgens werd er gedurende 30 weken met coaches ingezet op iedereen zijn hun geestelijke en lichamelijke gezondheid. Hiertoe werden er workshops georganiseerd rond oa. stressvermindering en het efficiënter uitvoeren van dagelijkse taken. Op maandagavond werden er elke week sportsessies georganiseerd in groep.

Pastorij Beverst

De historische pastorie is een beeldbepalend gebouw in de kern van Beverst. De stad heeft het pand in erfpacht van kerkfabriek Sint-Gertrudis met de bedoeling om er een nieuwe publieksgerichte invulling aan te geven. Op die manier blijft het erfgoed behouden en ontstaat een nieuwe ontmoetingsplek voor Beverstenaren. Vzw Heide Atelier zal er een ijsalon oprichten, waarbij de werking met jongvolwassenen met een Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH) of Autismespectrumstoornis (ASS) centraal staat. De bovenverdieping van de pastorie wordt omgevormd tot een hedendaagse community-ruimte, waar allerlei activiteiten plaatsvinden zoals vergaderingen, bijeenkomsten, workshops, babyborrels,....

TALim

In elke jongeresluimerentalenten die tot ontplooiing kunnen komen. Voor sommigen is het echter nodig dat er daartoe extra kansen worden aangereikt. TALim (Limburgse Talentenacademie) wil een aantal van deze jongeren die kansen bieden. Drie jaar lang doorlopen zij elke zaterdag van het schooljaar een gevarieerd programma waarbij ze, samen met vrijwilligers en gastdocenten, ontdekken wat 'later' allemaal kan zijn. Ze krijgen zelfvertrouwen, ontdekken en ontwikkelen talenten, verbreden hun toekomstperspectieven, werken aan hun sociale vaardigheden, en bouwen aan een sterk netwerk. Verschillende collega's van a2o werken als gastdocent mee aan de sessies waarbij jonge mensen uitleg krijgen over beroepen in de bouw.

vzw TADA

TADA vzw (kort voor ToekomstATELIERdeAvenir) is een lerend netwerk dat de burger en het bedrijfsleven betreft bij de emancipatie en integratie van tieners uit sociaal-economisch kwetsbare milieus en hun omgeving.

In Brussel biedt TADA meer dan 2000 tieners uit kansarme wijken een netwerk aan dat hen jarenlang intensief coacht. Via hun weekendscholen en oud-leerlingen-netwerk bieden zij buitenschoolse activiteiten aan waarbij de (leer)lat hoog ligt, terwijl ook het welbevinden van het kind bevorderd wordt.

Tallose sympatisanten bundelen hun krachten belangeloos ten voordele van een meer inclusieve maatschappij, waar iedereen gelijke kansen op ontwikkeling verdient.

Bouwen aan Senegal

Bouwen aan Senegal is het verhaal van een onvoorwaardelijke liefde voor een land en haar inwoners. Een reis die een viertal geëngageerde koppen, waaronder a2o-medewerker Danny, samenbracht en hen aan het werk zette voor een hoopvolle toekomst voor de jeugd in Nianing, een dorpje op ongeveer honderd kilometer van Dakar.

Begin 2020 werd door de gemeente Nianing het licht op groen gezet: de initiatiefnemers kregen van de gemeente een grond, waar ze de komende jaren oa. bouwen aan de school van de toekomst. Hun basisfilosofie: een gedegen basis voor onderwijs bieden, met goede leerkrachten, kleine klassen, voldoende didactisch materiaal, en ruimte voor bijkomende vorming op basis van individuele interesses.

Quartier Canal

Quartier Canal is het oudste industriegebied van Hasselt, gelegen aan de rand van de stad. Begrensd door de Grote Ring, het Albertkanaal, de Sasstraat en de Kempische brug.

De combinatie van heel uiteenlopende sectoren is een van de unieke troeven van Quartier Canal. In tegenstelling tot een klassiek bedrijventerrein is er daardoor immers permanent activiteit. Wanneer arbeiders en bedienden aan het einde van de dag de riem afleggen, komt het culturele leven op gang. Tot de zon de volgende ochtend nevel tovert op het kanaal, en de cyclus zich herhaalt.

Vernieuwing is noodzakelijk. Niemand die daaraan twijfelt. Maar vernieuwing vraagt ook inspanning.

Vergroening kantoren

Vijf jaar geleden heeft a2o haar kantoor in Hasselt drastisch “vergroend”, twee jaar geleden werd dit nog eens herhaald in Brussel. Plantenspecialist Rocco Pantalon (BXL) werd onder de arm genomen om samen een plan uit te werken om de werkruimtes te voorzien van overvloedig groen. De planten die werden geplaatst zijn specifiek uitgekozen: vaak weesplanten, misgroeid, tweede of zelfs derde keuze. Samen geven ze echter een fantastisch effect.

Bij de plaatsing van de planten werd er uitgegaan van het idee dat iedereen van op zijn werkplek groen kan ervaren, nabij en in de diepte van de ruimte. Rocco Pantalon staat tot op vandaag in voor het onderhoud en de tweewekelijkse verzorging van het groen.

(foto Danny Verboon)

“

Het
infrastructuurproject
is daarbij slechts het
beginpunt. Goede
klaslokalen en
werkplekken vormen
dan wel de basis, het
echte werk zit hem in
het vertalen van onze
opleidingsvisie.

05

KENNISDELING

Bij a2o geloven we dat kennisdeling essentieel is in een wereld in verandering. Zowel intern als extern nemen we daarom actief deel aan kennisuitwisseling door middel van verschillende initiatieven.

(foto Valentine Van de Eynde)

weten dat kennis meestal niet ‘uit zichzelf’ gedeeld wordt. Dit heeft niets te maken met het niet willen delen van die kennis, maar alles met ‘tijd nemen voor’ en ‘belang hechten aan’ die kennisdeling. Daarom hebben we met a2o verschillende structuren opgezet die de kennisdeling binnen de groep faciliteren.

Lunchmeetings

Elke eerste maandag van de maand wordt er samen gegeten, én kennis gedeeld. Doordat we een redelijk groot bureau zijn, verdeeld over verschillende teams en met 2 vestigingen, is dit het uitgelezen moment om heel de groep tegelijk toe te spreken. De medewerkers zijn doorgaans gefocust op hun eigen taken binnen a2o, maar op het begin van de maand nemen we de tijd om op een toegankelijke manier iedereen bij te praten rond wat er leeft binnen en buiten a2o. De lunch wordt voorzien door a2o en van 12 tot 13hr wordt er een videoconferentie opgezet tussen onze kantoren in Hasselt en Brussel.

a2o-platform

Daar waar lunchmeetings breed toegankelijk zijn en redelijk aan de oppervlakte blijven, duiken we met a2o-platform de diepte in. Het concept is hetzelfde: samen lunchen, en ondertussen kennis delen met de groep. De uitwerking verschilt echter. Met a2o-platform wijden ze namelijk een volledig uur aan 1 topic. Geen algemene mededelingen, geen overzicht van aankomende

Kennis is kracht

‘Kennis is macht’ wordt vaak gezegd. Bij a2o herleiden we dit liever tot ‘kennis is kracht’: “de kracht om positieve veranderingen tot stand te brengen”. Door te kijken naar wat je weet en vooral ook niet weet en door hierop in te spelen, bouw je een krachtige positie op.

En dus is kennisdeling enorm belangrijk binnen a2o. We zijn ervan overtuigd dat wanneer één iemand een bepaalde expertise heeft opgebouwd, het ook belangrijk is dat hij/zij die expertise deelt met de groep. Alleen op die manier kan iedereen meesurfen op de voordelen van die kennis.

Ondanks dat collega's dagdagelijks samenwerken, zijn we realistisch genoeg om te

“

**Kennis is de kracht
om positieve
veranderingen tot
stand te brengen.**

(foto Valentine Van de Eynde)

events, of onze lopende overheidsopdrachten, geen update rond duurzaamheid. Wel een volledig uur gewijd aan kennisdeling. Niet meer aan de oppervlakte, maar wel toegankelijk en relevant voor iedereen binnen a2o, en dit elke tweede maandag van de maand.

Haystack

Als architect, landschapsarchitect, interieurarchitect of stedenbouwkundige zijn we vaak buitenshuis aan het werk. We gaan naar werfvergaderingen, participatiemomenten, vergaderingen met overheden... Daarom vinden we het belangrijk dat alle kennis die beschikbaar is binnen a2o niet in 1 of enkele personen hun hoofd zit, maar steeds online toegankelijk is. Door de introductie van het online kennisdelingsplatform haystack binnen a2o werd dit gerealiseerd. Het platform wordt continue gevoed met de laatste relevante normen, handige templates, aangekochte cursussen,.. en is voor alle medewerkers toegankelijk via het internet. Uiteraard is er ook een aparte pagina gewijd aan duurzaamheid, waar alle relevante cursussen, weblinks, documenten... met de groep gedeeld worden.

Externe opleidingen

Medewerkers scholen zich ook extern geregeld bij. Dit wordt soms in groep georganiseerd, maar ook individueel wordt hierin initiatief genomen.

Externe kennisdeling

Tot slot beperken we ons qua kennisdeling zeker niet tot a2o zelf, ook extern proberen we onze kennis zoveel mogelijk te delen. Zo zijn verschillende vennoten en medewerkers als docent en/of onderzoeker verbonden aan een kennisinstelling:

- Jo Berben – UHasselt
- Bart Hoylaerts – UHasselt
- Bart Cuppens – UHasselt
- Marijn vande Weijer– Zuyd Hogeschool (Heerlen – NL)
- Jonas Knapen - UHasselt

Eenaantal andere collega's maken daarenboven regelmatig deel uit van jury's op de universiteit of geven er gastlezingen.

In 2022 organiseerden we bovendien, samen met 3 andere architectenbureaus, een workshop van 1 week voor pas afgestudeerde architecten: Challenging Modernism. Tijdens deze week organiseerden we lezingen rond modernisme, en werkten we samen met de jonge architecten 3 verschillende ontwerpen uit, elk toegespitst op een ander domein, voor de Dexia-toren van Campus 44.

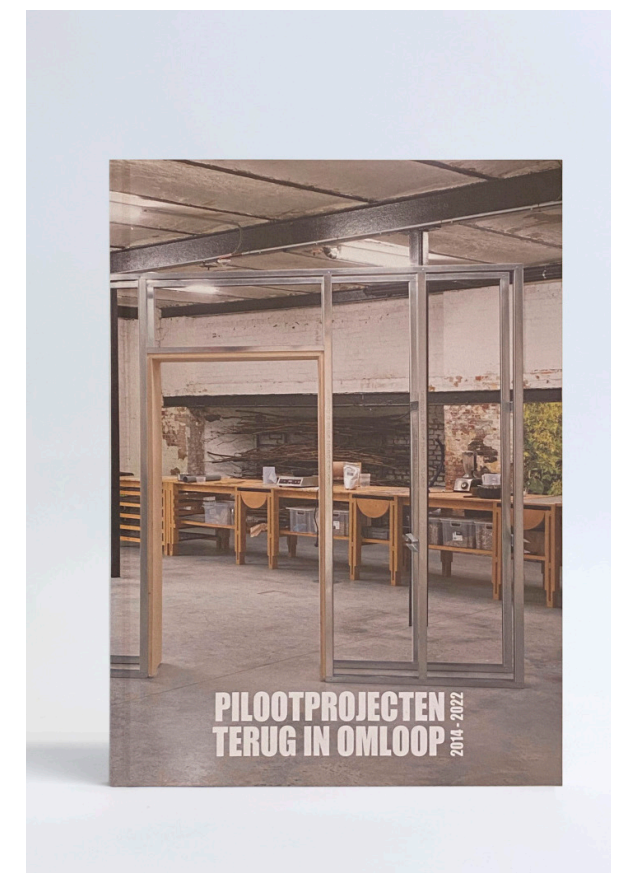
Tot slot publiceerden we in het verleden verschillende publicaties gewijd aan het gevoerde ontwerp onderzoek rond diverse thema's.

(foto a2o)

(beeld a2o)

(beeld a2o)

(foto a2o)

(foto a2o)

(foto De Ster)

06

BLIK OP DE TOEKOMST

Duurzaamheid zal in de toekomst alleen maar aan belang winnen, en zal altijd een integraal onderdeel van de visie en missie van a2o blijven uitmaken. We streven naar voortdurende verbetering en innovatie, met een focus op het uitbreiden van onze impact op het gebied van duurzame ontwikkeling, het aanpakken van nieuwe uitdagingen en het blijven inspireren van anderen om positieve verandering te omarmen.

(beeld a2o)

zijn we zelf geschrokken over hoe slordig we soms zijn door acties onvolledig of niet te documenteren. Los daarvan waren we ook verbaasd over hoeveel we ook al ontwikkeld hebben met betrekking tot dit thema zonder het zelf te beseffen. In die zin was dit verslag opmaken ook een eye-opener en een buitengewone kans om er met een groot deel van het kantoor mee aan de slag te gaan. Dit rapport fungeert voor ons niet alleen als een stand van zaken, maar ook als een startpunt voor onze verdere ontwikkeling in deze richting.

En nu?

U las net ons duurzaamheidsrapport. Dit document markeert een mijlpaal in onze voortdurende inspanningen om duurzaamheid een belangrijke plaats te geven in ons architecturaal werk en onze bedrijfsvoering. Het rapport geeft een beeld van hoe we aan de slag gaan met duurzaamheidsambities en het weerspiegelt en reflektiert over de kernwaarden en doelstellingen die ons daarbij drijven.

Zoals u heeft kunnen vaststellen uit de vele voorbeelden was het duurzaamheidsthema voor ons niet nieuw. Door de jaren heen hebben we systematisch gewerkt aan het integreren van duurzame praktijken in elk aspect van onze onderneming. Tijdens het maken van dit duurzaamheidsverslag

Wij zijn vastbesloten om onze ambities te realiseren en onze rol als voorloper inzake duurzaamheid binnen de bouwsector te versterken.

Door het doorlopen van het VCDO-traject bij Voka, streven we ernaar om op korte termijn het prestigieuze label van SDG Pioneer te behalen. Dit traject biedt ons de mogelijkheid om onze duurzaamheidsinspanningen verder te structureren en te optimaliseren, met als uiteindelijk doel om te komen tot een bedrijfsvoering die toekomstbestendig, winstgevend en gunstig is voor zowel onze onderneming als de maatschappij en het milieu.

Onze toewijding aan duurzaamheid is een fundamenteel onderdeel van wie we zijn en wat we doen.

Als architecten zijn we ervan overtuigd dat duurzaam ontwerpen en bouwen de sleutel is tot een betere toekomst. Dit rapport en de vervolgstappen die we eraan koppelen zullen, mede ook door onze cultuur van interne kennisdeling, onze bedrijfsvoering en de projecten naar een hoger niveau tillen. a2o gaat resoluut voor een toekomst waarin duurzaamheid en innovatie hand in hand gaan.

Samen bouwen we aan een duurzame toekomst.

a2o-managementsteam,
mei 2024

(foto a2o)

Teksten: a2o
Beeldselectie: a2o
Getoonde projecten: Ontwerp a2o, tenzij anders vermeld
Eindredactie: Karen Houben, Stefaan Evers
Drukwerk: Hellinx Printing - Hasselt
Uitgave: 2024

Website

www.a2o.be
Duurzaamheidsrapport binnenkort downloadbaar

Instagram

www.instagram.com/a2o_arch
www.instagram.com/a2o_field
www.instagram.com/a2o_detail
www.instagram.com/a2o_radar
Highlights Sustainability

a2o Hasselt

Visserstraat 2
B-3500 Hasselt
T 0032 11 26 03 30
W a2o.be/contact

a2o Brussel

Zaterdagplein 9
B-1000 Brussel
T 0032 23 21 00 01
W a2o.be/contact

BEDANKT!

U hebt zojuist het duurzaamheidsverslag 2024 van a2o gelezen.
We zijn blij dat we al deze informatie met u kunnen delen
en we zijn enthousiast over het updaten van dit werk
in de toekomst.

Als u vragen of zorgen hebt over ons werk waarop u geen
antwoord kon vinden in dit verslag, helpen we u graag via
e-mail (sustainable@a2o.be)

www.a2o.be

